

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izven tedne in praznika.

Inserati: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserati petih vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;

Popust po dogovoru. — Inseratni dvakrat posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prtljčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisano in zadoštno frankovano.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezna številka:

v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1-50, 8 in več

2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.

Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:			
	V Ljubljani	po pošti	V inozemstvu
12 mesecev	Din 240—	Din 240—	Din 360—
6	120—	120—	180—
3	60—	60—	90—
1	20—	20—	30—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakazni. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Prefekt in rimski pakt prijateljstva.

Vodji tržaške prefekture komendatorju Crispu Moncadi se je pripetila mala nezgoda. 23. februarja t. l. je sprejel deputacijo jugoslovenskih strank Julijske Benečije. Deputacija je pozdravila pakt italijansko - jugoslovenskega prijateljstva. Obečala je, da bo po svojih močeh podpirala prijateljske odnose med obema državama. Izrazila je pa tudi željo, da se ta pakt uresniči tudi na terenu Julijske Benečije. Nadalje je delegacija izjavila gosp. prefektu, da vlagajo jugoslovenske stranke Julijske Benečije na temelju volilnega zakona posebno manjšinsko listo, da na ta način manjšina lahko vpošlje v rimski parlament svoje zastopnike. Pri ti priliki je delegacija izjavila komendatorju Moncadi, naj sporoči min. predsedniku Mussoliniju, da lista nima značaja opozicijskega, naj jo pošlje v Rim, da jo lahko v precizno odločilo min. predsedniku Mussoliniju. Končno je obečal v imenu vlade, da ukrene vse mere za popolno svobodo.

Na prvo izjavo jugoslovenske delegacije je komendator Moncada odgovoril, da je treba besedam podati še dejanski poudarek ter delegacijo naprosil, da vpliva na manjšinski tisk v pomirjevalnem smislu. Na drugo izjavo delegacije je gosp. Moncada odgovoril, da jo takoj in precizno odločilo min. predsedniku Mussoliniju. Končno je obečal v imenu vlade, da ukrene vse mere za popolno svobodo.

Ta enostavni dogodek na tržaški prefekturi je omamila neke kroge v laškem Vidmu. Napisali so v »Giornale di Udine« besen članek proti gosp. komendatorju, dolžeč ga izdajstva nacionalnih in fašistovskih interesov »obmejnih provinc«. List mu očita, da se je, sprejemajoč jugoslovensko delegacijo v opisanem smislu, izpostavil za tujerodno listo ter s tem zagrešil dejanje, ki ga imenuje »politiko samoumora«. V nadaljnjih izjavah se list zaganja v jugoslovensko delegacijo in manjšino, imenujoč ju »vohune cesarske žandarmerije«, »zagrizene volkove slovenskega identiteta«, »divje Antitalijane« itd. Videmski »patrijoti« bi bili radi videli, da je kom. odnolna jugoslovensko manjšinsko listo in to v očigled rimskega pakta in trgovinskih pogajanj v Beogradu.

Tržaški listi so z ogorčenjem zavrnili napad na petletnega voditelja italijanske nacionalne politike v Julijski Benečiji. »Il Popolo di Trieste« (fašistovsko glasilo) kakor tudi »Il Piccolo« pobijata videmske očitke ter smešita provinčne patrijote, ki so se po petletnem spanju zavzeli za »nacionalno obmejno politiko«, in sicer napram komendatorju Moncadi, kateremu gre največja sla-

va, da je iz Trsta razširil splošno nacionalno vstajenje celokupnega obmejnega ozemlja. Z neprecenljivo dokumentarčnostjo brani tržaški tisk »oficijsko matico« Julijskega fašizma in predločuje zasluge političnega voditelja Julijske Benečije. Danes nam ni za to obrano gosp. komendatorja. V arhivih imamo točne registre njegove politične biografije. Nas zanima incident kot tak in njegova skladnost s paktom italijansko - jugoslovenskega prijateljstva.

S tega vidika je incident žalostno izpričevalo duševnega razpoloženja naših zapadnih sosedov ter dovoljuje pogled v šanse prijateljskega pakta, ki naj pomeni po zamisli njegovih tvorcev program bodočnosti ter cilj najdalekosežnejše gospodarske bodočnosti. Par dni po njegovem svečanem podpisu se najdejo politiki, ki zahtevajo od vladnega prefekta, da krši fašistovske volilne zakone in da tepta v najprimitivnejši pravici manjšino, lojalno in korektno do skrajnosti, ki je za uresničenje pakta naravnost predestinirani posrednik!

Pomislimo, kako bi reagirala italijanska javnost, da nekaj dni po podpisu italijansko - švicarskega prijateljskega pakta in v polnem teku vevajalnih trgovinskih razprav zazna za sličen postopek švicarskih oblasti in politikov proti italijanski manjšini v Tesinu, da čita tako lažnive psovke, da zazna za zahteve absolutnega manjšinskega in nacionalnega teptanja! Kako bi ta javnost reagirala, da čita take obrambene historije tamošnjih oblasti, pripovedujoč orbi et urbi o »oficijsni matici«, o denacionalizacijskih grozodejstvih, kakršna so morali pretrpeti Jugoslovenci v Italiji. To bi nastal škandal brez primer!

Mi se začudeni povprašujemo, kako je mogoče, da se na najboljši občutljivem obmejnem terenu uničuje vladna avtoriteta in da se zasmehuje miselnost osnova vladnega šefa in voditelja fašizma, ki si jo je le-ta stavil za ustvaritvijo italijansko - jugoslovenskega prijateljskega pakta. Ali je dopustno, da se na tem terenu izpodkopa ta misel in da se deluje proti vitalnim ciljem italijanske politike? Mi stavljamo ta vprašanja ne iz kakršnegakoli nagnenja do te politike, temveč edino s stališča drugega pogodbenika rimskega pakta, da se informiramo, ali naj po ravnanju političnih oblasti za našimi državnimi mejami in po vedenju tamošnjih političnih krogov smatramo meddržavno pogodbo kot prost humbug? Mi danes lahko popolnoma upravičeno zahtevamo, da se italijanske oblasti, da se zlasti italijanska javnost in politične stranke vedejo onstran meja absolutno korektno, najmanj

tako, kakor se vedejo v Tesinu švicarske napram ital. manjšini in Italiji, dasi z njo niso zvezani s takim paktom, kakor so z nami.

Mi se ne veselimo nacionalistične obrambe gosp. Moncade. Preveč trpki so spomini na nedavno preteklost. Toda priznavamo njegovo legalnost in njegovo skladnost z rimskim paktom, ko se je napravil jugoslovenski delegaciji vedel v spravljivem in korektnem tonu. To je njegova sveta dolžnost kot izvrševatelj politike svojega vrhovnega šefa v Rimu. Mi želimo, da gosp. Moncada vidi, da mora odslej posnemati nedvoumno politično smernico, ki jo uveljavljajo tesinske kantonalne oblasti napram italijanski manjšini. Potem bo tudi naša stališča napram jugoslovenski manjšini v Julijski Benečiji tako, kakršno je italijansko napram tesinski, in mi bomo od svoje strani doprinesli vse mogoče

gospodarske žrtve, da se med obema narodoma doseže trajno soglasje in kulturno-gospodarska vzajemnost dveh civiliziranih, medsebojno navezanih držav.

Naj vedo v Trstu, da je Ljubljana uho Beograda in da želimo v Julijski Benečiji prav konkretnih upravnih metod za doseg tega političnega in javnega razpoloženja, ki naj ustvari italijansko-jugoslovensko prijateljstvo in omogoči blagodejne gospodarske odnose bližnje bodočnosti.

Mi zahtevamo odločen prelom s preteklostjo, popoln obrat k lojalnosti in nedvoumni odklon vsake persekucijske politike. To pravo nam pristoja po rimskem paktu in po smislu trgovinskih pogajanj, ki se sedaj vrše v Beogradu. Mi bomo dali take gospodarske žrtve, kakršne bodo Italijani zaslužili!

Notranje razčiščenje v primorski narodni politiki.

Trst, 28. febr.

Priloge za volitve v rimski parlament so poleg drugih manjših, a za nadaljnji razvoj našega narodnega življenja v Primorju vendarle važnih ugovoritev in odločitev postavile tudi temeljno načelo vse bodoče naše domače politike in tako zadovoljivo razčistile v zadnjih časih vedno bolj se zamotavajoči notranji, medsebojni položaji.

Politični ustroj našega naroda v Primorju je po italijanski okupaciji slonel na sporazumu, ki je bil v jeseni leta 1919 sklenjen v tržaškem Narodnem domu med zastopniki vseh bivših naših političnih organizacij v Primorju. Tržaško politično društvo »Edinost« je na podlagi tega sporazuma razširilo svoj delokrog na vse ozemlje jugoslovenskega naroda v Italiji in je tako postalo naša skupna, edina politična organizacija, ki je v svojem vodstvu s sedežem v Trstu združevala pristaše vseh bivših strank in struj, ki so se v svrhu upostavitve enotne organizacije odrekale samostojnemu političnemu delovanju, dočim pa so si pridržale samostojno delo na kulturnem in gospodarskem polju. V svrhu reševanja lokalnih, ali boljše rečeno, provincijalnih vprašanj, ste dobili Goriška in Istra vsaka svoj poseben pododbor, ki sta v takih vprašanjih bila avtonomna.

Ta organizacija je bila leta 1921, v tedanjih državnozbornih volitvah, postavljena pred glavno izkušnjo. Volitve so vključile strahovitemu nasilju zlasti v Istri vendarle prinesle zadovoljiv upeh in bi se tako moglo reči, da je organizacija prestala izkušnjo v splošno zadovoljstvo. Toda ni bilo tako. Iz Goriške in Istre je prihajalo čim dalje več upra-

vičenih in tudi neupravičenih pritožb proti tržaški centrali, kateri se je zlasti očitalo, da nima zmisla za potrebe teh dveh dežel, in zahtevala se je čim dalje širša avtonomija, dokler ni končno prišla na dan zahteva po razkroju enotne organizacije v tri samostojna politična društva: tržaško, istrsko in goriško, ki naj bi za reševanje vsem trem pokrajinam, vsemu narodu skupnih vprašanj imela skupen organ v Narodnem domu. Dasi je bil neposredni povod za ta razkroj morda v resnici le tehnične naravi, dasi so bili očitki, da centrala ne deluje, kakor bi morala delovati, morda upravičeni, je vendar vsaj danes čisto jasno, da so stali v ozadju nagibi, ki niso imeli ničesar opraviti s tehnično stranjo skupne organizacije, temveč so bili izrecno načelne naravi. Goriška je prva zahtevala samostojno politično organizacijo zase in prvi poborniki te zahteve so bili očitni iznovedovalci krščansko - socialističnih idej. Za njimi je šel tudi del Istre. Do definitivnega razkroja je prišlo na občnem zboru tržaškega političnega društva na Opčinah 11. julija 1922, kjer se je vzela na znanje in obenem obsodila kot nepotrebna in škodljiva ustanovitev samostojnega političnega društva »Edinosti« v Goriči, ki je imelo dva dni pozneje, 13. julija 1922, svoj ustanovni občni zbor. Istra je tedaj še ostala pri Trstu in je imela še nadalje svoj avtonomni pododbor. Toda tudi ne dolgo, kajti že 12. oktobra 1922 so istrski pristaši krščansko-socialistične struje obudili v življenje staro »Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri« in se tako odtrgali od skupne organizacije. Del Istre pa je

ostal še pri Trstu. Sledila so nato dolgotrajna pogajanja za ustanovitev Narodnega sveta, ki pa niso dovedla do zaželenega uspeha. Strujarstvo je vedno očitneje udarjalo na dan. Ustanovili so se novi listi, ki so čim dalje tem brezobzirneje zastopali svoje lastne nazore, medsebojna polemika je postajala vedno strastnejša, osebna, vedno bolj žaljiva in odurna. Položaj se je temnil vedno bolj. Prišel je nato občni zbor goriškega političnega društva 27. septembra 1923, na katerem so bili izvoljeni v društveno vodstvo izključno le pristaši krščansko - socialistične struje. To je dalo povod pristašem, da jo imenujejo tako, »edlnjaške« struje, da so izstopili iz samostojne goriške organizacije in se priključili tržaškemu političnemu društvu, ki je tako zopet razegnalo svoje deovanje na Goriško, dočim ga je dotlej v zmislu svoječasne dogovora o teritorialnem področju posameznih političnih organizacij omejevala na tržaško provincijo. Stvar je postajala tako čim dalje bolj zapletena in medsebojno trenje je postajalo od dne do dne huje. Vendar pa so se še nadaljevala pogajanja za skupen vrhovni organ, za Narodni svet, seveda v velikih presledkih in brezuspešno. Končno pa je prišel razpis volitev, ki je postavil naš narod pred odločilno vprašanje: ali enoten nastop z uspehom, ali popoln razkroj s propadjo. Po dolgotrajnih, tu-patam precej burnih pogajanjih, se je končno ob dvanaesti uri dosegel sporazum in naš narod pojde v volilni boj strijen v enotno fronto. Današnja »Edinost« objavlja besedilo tozadevnega sporazuma, ki ima svoj pomen za sedanjost in tudi prve naslednje politične volitve, a za razvoj splošnega političnega življenja našega naroda v Italiji je bistvenega pomena dostavek, ki se glasi:

»Politično društvo »Edinost« v Trstu je strujo, ki se sedaj organizira v političnem društvu »Edinosti« v Goriči in v »Političnem društvu za Hrvate in Slovence v Istri«, izrecno priznalo za — stranko.

Izjava tržaškega političnega društva sicer še dostavlja, da društvo ne odstopa od svojega načelnega stališča, s katerega je proti temu, da bi se naše ljudstvo v Italiji delilo na politične stranke, ali v stvari sami ta dostavek ne izpreminja ničesar.

Tako je torej naš notranji položaj razčiščen. Prišla je edina prava, edina v danih razmerah mogoča rešitev: načelna opredelitev našega narodnega naroda. Je pač bil in ostane aktom vsega političnega dela, da so kompromisni mogoči v taktičnih, ne pa v načelnih vprašanjih.

Že na izrednem občnem zboru tržaškega političnega društva 1. junija

Sven Elvestad:

Dama v borbi z dvema.

»Ne poznam ga.« je odgovoril, »ta je pač prišel k policiji, ko že jaz nisem več bil v Kristijaniji. Sicer pa, ako je nastavljen pri policiji, ga boste vendar našli z največjo lahkoto.«

»Seveda, on je aktiven. Toda razumeli boste, da ne morem kar tako brez vsega iti na policijski urad.«

»Nikakor ne, ker bi lahko riskirali, da bi Vas takoj tamkaj pridržali.«

Zločinec se je zopet zasmehljaj in pokazal dve vrsti bleščečih zob.

»Nihče me ne more pridržati.« je ponosno izjavil lopov, »ako sam tega nočem. Toda imam prav posebne vzroke, da nočem, da bi mi takoj prišel pred oči. Tudi po njem ne smem poizvedovati.«

»Pa zakaj ne?«

»Ker sem inozemec in ker vsakdo v meni spozna tujca.«

»Tega ne razumem.« je dejal Krag, se naslonil znova na svoje blazine in skril svoj obraz za smodkinim dimom.

»Hočem vam to pojasniti. Može, ki ga hočem dobiti v svoje roke, je bil nedavno tega v Kopenhagenu. Tamkaj sem ga iskal — recimo pod prav-

čudnimi okolnostmi. Gotovi ljudje v Kopenhagenu pa so se jeli zanimati za inozemca, ki je tako vneto poizvedoval za dotičnikom. In ko je inozemec to opazil, je izginil. Ako bi se torej taisti inozemec pojavil z istimi vprašanji v Kristijaniji, bi vzbujal pozornost, kar bi mi bilo zelo neprijetno. Ali ste razumeli?«

»Sem na skoku, da vas razumem.« je Krag odgovoril. »Krit za debelimi oblaki dima. Ali sedaj želite, da bi jaz poizvedoval za vas?«

Tujec je priklimal.

»V katerem hotelu se hočete nastaniti?« je vprašal Krag.

»V Grand-hotelu?«

»Prav rad.«

»Prav, potem se sestaneva drevi ob 12. v hotelski obednici. Tam vam sporočim vse, kar izvem o policijskem poročniku.«

S to obljubo je bil Francoz zelo zadovoljen.

Ta razgovor se je vršil, ko je vlak drdral mimo Göteborga in se bližal norveški meji.

Pri predzadnji švedski postaji je Krag vzel svojo potno torbico in odšel z njo v toaletni prostor. Francozu je dejal, da se hoče orestiti potnega prahu, predno pride na Norveško.

V toaletnem prostoru je izvršil na sebi eno izmed tistih sprememb, v katerih je bil mojster. Slekel je suknjič in telovnik in namesto jaketa je ob-

lekel salonsko suknjo. Potem je spremenil tudi svoj obraz. Namesto gladko obritih, ostro rezanih potez je predstavljal sedaj mlajšega trgovskega potnika z lahko zakrivljenim nosom in pomadiziranimi lasmi, ki so bili počesani za ušesa. Pod tem nosom je imel namazane črne brke in koža na licu je imela modrikasto barvo, kakor pri možu, ki mu moč nora raste brada. Napravil se je tako, da bi ga ne spoznali, ko pride preko norveške meje. Poleg tega ga je zanimalo dognati, ako ga Francoz ostro opazuje.

Med tem, ko se je preoblačil, se je vlak ustavil za nekaj minut na neki postaji in je nato odprl naprej. Krag je pustil svojo torbico na hodniku in se zopet vrnil v svoj kupe.

Kako presenečen pa je bil, ko je videl, da je med tem izginil njegov novi prijatelj, Francoz. Namesto njega je sedel v kupeju starejši potnik, švedski trgovec, ki je sopihal, kakor da bi se bil silno požuril, da je še v zadnjem trenutku ujel vlak. Sprevednik je pravkar preluknjaj njegov vozni listek, ko je Krag vstopil.

Krag je pogledal na prtljazo mrežo in mahoma mu je postalo vroče. Francozov kovček je tudi izginil. Krag se je umaknil na hodnik in čim je sprevednik opravil posle s Švedom, ga je nagovoril.

»Povejte mi vendar, kje sta ostala onadva gospoda, ki sta prej tamkaj sedela?« je vprašal.

»Sta pač izstopila na postaji, kjer smo se pravkar ustavili.« je odgovoril sprevednik.

»In ta potnik je tudi pravkar vstopil?«

»Da, vstopil je pravkar.« Sprevednik je pozdravil in odšel.

Krag je zopet odšel v svoj kupe in se vsedel nasproti švedskemu gospodu. Nič več se ni spoznal.

Zakaj je Francoz izginil?

Ali se mu je polavil kak sum? Ali je Krag slabo igral svojo vlogo? Skušal je rešiti to uganko, ni pa našel nobenega pojasnila, zakaj je Francoz tako nenadoma izginil. V tem trenutku pa se je švedski gospod naglil k njemu in dejal:

»Ali ne bova nadaljevala svojega razgovora?« Bil je sločinec.

XXXIII. POGlavJE

Pismo.

Asbjörn Krag je moral priznati, da mu je Francozova umetnost maskiranja prav imponirala. V največjem občudovanju ga je motril skoraj celo minuto. Zunanost švedskega trgovca je bila v resnici izredno dobro zadeta.

»Moram vam napraviti poklon.« je dejal, »vaša maska je res naravnost izborna.«

Lopov je kritično opazoval Kraga. Končno je s milostnim priznanjem priklimal, kakor da bi hotel reči, da je tudi Krag prav dobro izvršil svoj posel.

1922 na Opčinah, ko je bilo to društvo še edinstvena organizacija za ves naš narod v Primorju, je dejal neki govornik: »Društvo je v težki krizi že od lanskega leta. V njem se borite dve struji: strogo narodna in krščansko-socialistična. Tu gre za dve čisto različni duševnosti, ki se ne raztezajo samo na Goriško, temveč tudi na Trst in Istro. Vidim načelne spore. Bolezen je tu, treba je operacije, ki jo moramo izvesti mi sami, drugače nam uide iz rok.« In tako je tudi v resnici prišlo, kar se ni dalo zadržati. Danes pač niso več časi, da bi se mase diametralno si nasprotujočih načel dale dalje časa vlekli v enotnosti, ozek, načelno brezbarven, medel okvir društvene organizacije, temveč hočemo najširšega razmaha v svobodnem ustroju na svojih načelih zgrajene stranke. Politično društvo more biti le tehnično - praktičen organ višje organizacije, stranke. Le škoda, da voditelji našega naroda v Primorju že pred dvema letoma niso prišli do tega prepričanja,

nja, ker bi bila tako načelna opredelitev sedaj že zdavnaj izvršena in bi se bilo potem kompromisa med dvema načelno opredeljenima strankama veliko lažje prišlo do skupnega vrhovnega vodstva, Narodnega sveta, kot pa preko mešanih političnih društev, v katerih so načelna vprašanja bila druga ob drugo in ovirala sporazum celo v najenostnejših tehničnih stvareh. Položaj je razčiščen. Nelizvestnosti ni več. Naš narod v Primorju se, izvzemši pristaše socialistične, komunistične in fašistovske stranke, razdeli v dve načelno opredeljeni stranki. Kako se boste imenovali in kako se boste organizirali, je postranska stvar. Brez dvoma pa bo sledila organizaciji strank takoj tudi ustanovitve vrhovnega narodnega vodstva, Narodnega sveta, za kar je načelni sporazum baje že dosežen. In bo tako ta preustroj zaključen. Upajmo, da v dobrobit in srečo našega naroda!

E. A.

Kaj je kuluk in kakšno breme povzroča?

Večina občin je že sestavila in razgrnila sezname oseb, ki bi bile v primeru, da se začne določiti o kuluku delanjsko izvajati, primorane delati odnosno dati zameno za delo v denarju. Že zavest sama, da je dana možnost ogromnega povzročanja davčnih bremen, razburja našo javnost. Upamo še vedno, da je to razburjenje nepotrebno in da se kuluk v obliki sedanjih predpisov ne bo nikdar izvalil. Ali vedeti je treba, pri čem da smo!

Sedanja določila o kuluku vsebuje čl. 25. proračunskega zakona za mesec julij, avgust in september 1923. Po tem členu ima ministrski svet pooblastilo, da sme na predlog ministra za gradnjo odrediti popravilo javnih cest z ljudskim delom. Ministrski svet se tega pooblastila do sedaj še ni poslužil, ker še ni izdal naredb, da naj se kuluk izvali. Vsaj objavljena še ni bila nobena taka naredba ministrskega sveta, ki bi se dala tolmačiti kot nalog za izvajanje kuluka. Sicer je že objavljen pravilnik za to izvajanje, vendar pa ta pravilnik, ki sta ga izdala ministra za notranje in za zgradbe, ne more nadomestiti za izvajanje kuluka potrebne odredbe ministrskega sveta.

Z uporabo ljudskega dela se bodo popravljale in v primeru potrebe vse javne ceste. In sicer samo glede zemeljskih del in nasplošno (čiščenja cest od navlake ali blata, kopanje jarkov vzdolž cest, trebljenje propustov, kopanje, sejanje in prevažanje gramoza itd.). Za popravilo državnih in njim ustreznih cest, med katere je šteti tudi blivše deželne ceste, se bo uporabljalo ljudsko delo le, kadar bi se neodložno in nujno popravila na njih ne moge dovolj hitro izvršiti iz proračunskih kreditov.

Poprava se izvrši, kadar to predlaga pristojno gradbeno oblastvo na zahtevo samoupravnih teles, političnih oblastev ali iz svoje iniciative in minister za zgradbe tak predlog odobri. Sme se pa vršiti potem kuluk k večjemu dvakrat na leto, in sicer največ sedem dni spomladi in največ sedem dni jeseni.

Vsaka občina sestavi začetkom leta seznam oseb in voz, zavezanca za delo pri popravilu cest. V seznamu se vpíšejo vsi davkoplačevalci, razen diakov, vojakov in državnih nameščenecv in oseb, ki so nesposobni za delo in siromašnega stanja. Vpišejo se tudi delniške družbe, razni konzorciji in banke in vse druge pravne osebe, ki delajo na dobiček.

Vsak zavezanec ima pravico svoje osebno delo zamenjati bodisi z denarjem, bodisi z drugo osebo, sposobno za

delo. Osebe pa, ki so stare izpod 18 let ali nad 50 let, ne smejo osebno delati ne zase ne kot namestniki.

Osnovna mezda za zameno je 20 dinarjev ali ena oseba.

Davčni zavezanci, ki plačujejo neposrednega davka 100 do 300 dinarjev, morajo delati dvojnó osebno ali dati dvojnó zameno v drugih sposobnih osebah ali dati dvojnó osnovno mezdo v denarju.

Davčni zavezanci, ki plačujejo 300 do 500 dinarjev neposrednega davka, morajo delati trojnó osebno ali dati trojnó zameno.

Davčni zavezanci, ki plačujejo 500 do 1000 dinarjev neposrednega davka, morajo delati deseterno ali dati desetdati dvaseterno zameno.

Davčni zavezanci, ki plačujejo 1000 do 10.000 dinarjev neposrednega davka, morajo delati deseterno ali dati desetdati dvaseterno zameno.

Davčni zavezanci, ki plačujejo 10.000 do 50.000 dinarjev neposrednega davka, morajo delati dvaseterno ali dvaseterno zameno.

Oni, ki plačujejo 50.000 do 100.000 dinarjev neposrednega davka, delajo ali plačajo tridesetkrat več. Vsi ostali davčni zavezanci, ki plačujejo preko 100.000 dinarjev neposrednega davka, delajo ali plačajo petdesetkrat več od osnovne mezde.

Pri tem gre pravilnik preko zakona, Zakon izrečno določa, da se taksa povzra le pri zamenjavi osebne dela z drugo osebo ali z denarjem, pravilnik pa nalaga zavezancem, ki plačujejo nad 100 dinarjev neposrednega davka, da morajo delati dvojnó ali še večkrat osebno.

Najvišja obremenitev v primeri zamene z denarjem znaša po pravilniku pri davkoplačevalcih, ki plačujejo nad 100.000 Din neposrednega davka. Ti plačajo iz naslova kuluka 50kratno osnovno mezdo, to je na dan 20 X 50 = 1000 dinarjev, torej za 14 dni 14.000 Din. Povzra se pa ta dajatev, ako se določi v seznamu tudi uporaba njihove vprege ali avtomobilov za popravilo cest. In sicer za vsak konjski ali volovski voz z zaprego za 50 Din in za avtomobil 100 Din na dan.

Davčni zavezanec, kateremu je predpisanih 1000 dni neposrednega davka, plača po gornji tabeli četverno zameno, torej 20 X 4 = 80 dni X 14 = 1120 Din. Davčni zavezanec pa, kateremu je predpisanih le par dinarjev preko 1000 dni, pa plača deseterno zameno, to je 20 X 10 = 200 dni X 14 = 2800 Din. Pravilnik ne predvideva prehodnih sto-

penj v svojih preostalih, v sled česar se kaže v izmeri obli imenitve tudi pri jako malenkostnih raj ikah občutna višja obremenitev, kat ro se mora brezpoznojno preprečiti i analogiji prehodnih stopenj pri naših dohodnih.

Takse za zat eno pobirajo šupanstva, ki jih odpir mljajo davčnim uradom. Z nabiralni denariem razpolaga po predlogu gradbenega oblastva minister za gradbe. Denar se sme porabiti le za poprave cest v okrožju, v katerem se je nabral.

Trgovinska pogajanja z Italijo.

Oficijelno pojasnilo o ugodnem poteku pogajanj — Bistvene in načelne diference.

— Beograd, 1. marca. (Izv.) Tiskovni oddelček zunanega ministrstva je sredi izdal pojasnilo o ugodnem razvoju in razpletu trgovinskih pogajanj z Italijo. Pojasnilo veli: Z ozirom na objavljene vesti nekaterih beogradskih listov glede razprave na sejah gospodarske konference smo pooblaščenji izjaviti, da te informacije ne odgovarjajo resnici ali pa so tendenčne. Pogajanja z Italijo se normalno razvijajo in obe delegaciji nadaljuje uspešno in v zelo prijateljskem duhu započeto delo. Dosežen je že sporazum v mnogih točkah programa, ki je predmet razprave v vseh treh sekcijah. Italijanska delegacija se kompletno nahaia že nekaj tednov v Beogradu in sedaj pričakujejo še prihoda senatoria Luciollija, ki je bil do sedaj bolan, je že zdrav in kakor iavlja, prispe v Beograd 4. marca t. l. Njegova odsotnost ni nikakor motila uspeha dosedanjega dela. Z ozirom na vesti teh listov se občutno pozivila, da se radi njih ne vznemirja, ker se prihajajo s kompetentne strani.

Kljub temu pojasnilu zatrjujejo informirani krogi, da položaj na gospodarski konferenci ni tako ugoden, kakor ga skuša naslikati optimistično uradno poročilo. Navaajajo tri načelne točke, v katerih si nasprotujejo obojestranski splošni interesi in sicer:

1. Nesprejemljiva italijanska zahteva glede novčarstva in investiranja italijanskega kapitala na našem ozemlju. Italijani zahtevajo popolno pariteto italijanskega kapitala z našim kapitalom in odklanjajo reciprociteto. Italijani imajo pravico ustanavljati delniške družbe in podjetja v naši državi in imajo te iste pravice, kakor jih imajo naši državljani. Mi na drugi strani pa ne moremo v Italiji ustanavljati delniških družb z istimi pravicami, kakor Italijani pri nas.

2. Prostost nasejavanja italijanskih državljanov v naši državi. S socialno-političnega stališča je ta zahteva za nas nesprejemljiva. To bi pomenilo veliko invazijo italijanskih delavcev v naše kraje in s tem bi bili ogroženi interesi našega delavstva. Italijanski delavec bi imel po načrtih rimske vlade pravico svobodnega gibanja in iskanja dela v vseh panogah naše industrije in v vseh podetjih. Ta zahteva pa tudi načelno nasprotuje veljavnemu in obstoječemu zakonu o zaščiti našega delavstva.

3. Nesprejemljive in razvoju naše industrije zelo kvarne so italijanske zahteve o olajšanju uvoza italijanskih industrijskih izdelkov v našo kraljevino in glede izvoza sirovin iz naše države v Italijo. Slednja zahteva bi občutno ogrozila razvoj naše industrije in trgovine. Posebno bi bila udarjena naša usnjarska in kemična industrija.

Parlamentarna in politična situacija.

Pašić ostane na vladi.

— Zagreb, 1. marca. (Izv.) Včeraj popoldne so se razširile v političnih krogih vesti, da odide v sredo prihodnjega tedna 50 radičevih poslancev v Beograd v smislu dogovora z opozicijo za skupno delovanje v parlamentu. Z ozirom na te vesti se je obrnil vaš dopisnik do ugodnega člana vodstva Radičeve stranke, ki mu je izjavil to-le:

»Naš odhod v Beograd ni več odvisen od posebnega strankinega sklepa, ker imamo pooblastilo, da odpotujemo v beogradsko narodno skupščino takrat, ko bo to potrebno. Objubili smo opozicijskim strankam, da pridemo v parlament, ko nas one pozovejo. Pri tej objubi ostanemo. Če se to zgodi baš v sredo ali morebiti pozneje, o tem ne morem reči, ker je rok našega prihoda v glavnem odvisen od poziva opozicije.«

— Zagreb, 1. marca. (Izv.) Po informacijah, ki jih objavljajo »Novosti«, je dr. Korošec, ki je pred dvema dnevoma imel konferenco z vodstvom hrvatske republikanske seliačke stranke, zapustil Zagreb zelo nezadovoljen. Njegovi odnosi napram Radiču so se ohladili. Radičevci nastopajo proti dr. Korošcu rezervirano, ker ga smatrajo za nepovsem zanesljivega. Sodiijo, da se dr. Korošec pri pogajanjih za ustanovitev opozicijskega bloka ne vede lojalno. Na eni strani se pogaja za blok, na drugi strani pa išče stikov z radikali-

Za osebe, ki so odrejene na delo, pa ne pridejo ali nočejo plačati zamene v denarju in za osebe, ki pridejo, a nočejo delati, veljajo dotični predpisi kazenskega zakona. Vendar pa kazenski zakon, khvelja v Sloveniji, ne vsebuje nikakih določil za take in podobne prestopke. Zaradi tega naša oblastva nimajo nikake pravne podlage za izvrševanje kazenskih določil za one, ki ne zadošte naloženi dolžnosti. Le pri osebah, ki so pristale na zameno v denarju, se sme zamena eksekutivno izterjati.

na vlada, ki zasleduje velesrbske tendence.

— Beograd, 1. marca. (Izv.) Včeraj dopoldne je prisel semkaj bivši pravosodni minister radikalni poslanec dr. Laza Marković. Nekateri naglašajo, da je prisel dr. Marković v Zagreb v posebni politični misli, da znova razgovarja z vodstvom HRSS. Dr. Marković zatrjuje, da je prisel v Zagreb povsem privatno k poroki svojega svaka Šandorja Kraičevića, ki je poročil operno pevko baronico Ožegović.

— Beograd, 1. marca. (Izv.) V relativno kratkem času imajo nastopiti v politični situaciji važne izpremembe. Dr. Korošec in dr. Spahi prideta prihodnji teden v Beograd. Opozicijski blok je po zahtevu opozicije naklonjenega tiska smatrati za gotovo deistvo. Včeraj je bil neobvezen informativen sestanek med Ljubo Davidovićem in dr. Hrasnico. Sredi se je po Beogradu razširila značilna in senzacionalna vest, da je g. Pašić odstopil. Kolporterji so zvečer živahno klicali po beogradskih ulicah: »Demisija Pašićevega kabineta!« Stvar se je izkazala za neresnično.

Pašić ne namerava odstopiti vse dotle, dokler je dana faktično možnost, da razploga v parlamentu s potrebnó večino. Pašić hoče na vsak način rešiti državni proračun in še nekatere druge nuje in popularne zakone. Pašić bi bil edino primoran iskati izhoda iz teže situacije v slučaju, če bi ga opozicija na legalen in parlamentaren način prisilila k temu in mu onemogočila vsako možnost rednega parlamentarnega dela. To je pa edino mogoče takrat, če pridejo radičevci v parlament. Na ta način edino je opozicijski blok zmožen strmoglaviti Pašićevo vlado. Radikalni se zelo trudijo v zadnjem momentu razbiti blok. V parlamentarnih krogih tudi živahno razmotirajo vprašanje, kako stališče ima zavzeti po ustavi in parlamentarnih običajih krona napram bloku. Nekateri parlamentarci so pri tem sklicevali na Anglijo in na razmerje krojne do Macdonaldove vlade. Macdonald je bila poverjena sestava vlade, čeprav ni imela v parlamentu večine. Mnogi računajo s tem, da bo krona postopala objektivno in da poveri po eventualnem padcu sedanje vlade bloku sestavo nove vlade.

na vlada, ki zasleduje velesrbske tendence.

— Zagreb, 1. marca. (Izv.) Včeraj dopoldne je prisel semkaj bivši pravosodni minister radikalni poslanec dr. Laza Marković. Nekateri naglašajo, da je prisel dr. Marković v Zagreb v posebni politični misli, da znova razgovarja z vodstvom HRSS. Dr. Marković zatrjuje, da je prisel v Zagreb povsem privatno k poroki svojega svaka Šandorja Kraičevića, ki je poročil operno pevko baronico Ožegović.

— Beograd, 1. marca. (Izv.) V relativno kratkem času imajo nastopiti v politični situaciji važne izpremembe. Dr. Korošec in dr. Spahi prideta prihodnji teden v Beograd. Opozicijski blok je po zahtevu opozicije naklonjenega tiska smatrati za gotovo deistvo. Včeraj je bil neobvezen informativen sestanek med Ljubo Davidovićem in dr. Hrasnico. Sredi se je po Beogradu razširila značilna in senzacionalna vest, da je g. Pašić odstopil. Kolporterji so zvečer živahno klicali po beogradskih ulicah: »Demisija Pašićevega kabineta!« Stvar se je izkazala za neresnično.

Pašić ne namerava odstopiti vse dotle, dokler je dana faktično možnost, da razploga v parlamentu s potrebnó večino. Pašić hoče na vsak način rešiti državni proračun in še nekatere druge nuje in popularne zakone. Pašić bi bil edino primoran iskati izhoda iz teže situacije v slučaju, če bi ga opozicija na legalen in parlamentaren način prisilila k temu in mu onemogočila vsako možnost rednega parlamentarnega dela. To je pa edino mogoče takrat, če pridejo radičevci v parlament. Na ta način edino je opozicijski blok zmožen strmoglaviti Pašićevo vlado. Radikalni se zelo trudijo v zadnjem momentu razbiti blok. V parlamentarnih krogih tudi živahno razmotirajo vprašanje, kako stališče ima zavzeti po ustavi in parlamentarnih običajih krona napram bloku. Nekateri parlamentarci so pri tem sklicevali na Anglijo in na razmerje krojne do Macdonaldove vlade. Macdonald je bila poverjena sestava vlade, čeprav ni imela v parlamentu večine. Mnogi računajo s tem, da bo krona postopala objektivno in da poveri po eventualnem padcu sedanje vlade bloku sestavo nove vlade.

— Beograd, 1. marca. (Izv.) Poslanec Slovenije so sredi prešli iz Ljubljane kratko poročilo, da je generalna železniška direkcija obvestila Ljubljano, da se ne smejo 1. marca izplačati plače železničarjem v delokrogu bivšega inšpektorata državnih železnic v Ljubljani. Izplačalo se je plače Južnim železničarjem. Kot razlog se navaia okolnost, da mora biti popreje izvršena številna redukcija železničarjev, ki ne smejo od marca dalje prejemati plače. Reduciranih bo itaie nad 600 uslužbencev.

Poslanci Slovenije so danes dopoldne vložili pri prometnem ministru odločen protest.

— Beograd, 1. marca. (Izv.) Poslanec Slovenije so sredi prešli iz Ljubljane kratko poročilo, da je generalna železniška direkcija obvestila Ljubljano, da se ne smejo 1. marca izplačati plače železničarjem v delokrogu bivšega inšpektorata državnih železnic v Ljubljani. Izplačalo se je plače Južnim železničarjem. Kot razlog se navaia okolnost, da mora biti popreje izvršena številna redukcija železničarjev, ki ne smejo od marca dalje prejemati plače. Reduciranih bo itaie nad 600 uslužbencev.

Poslanci Slovenije so danes dopoldne vložili pri prometnem ministru odločen protest.

POSETNIKI PRAŠKEGA VELESEJMA.

— Praga, 1. marca. (ČTK.) Vlada je za inozemske posetnike praškega velesejma dvignila potniški vizum. Zadošča predložitev selmske legitimacije in le na podlagi te dovoljeno svobodno bivanje v Pragi inozemskim posetnikom od 9. do 20. marca.

Dolžnost

Jugoslovanskih trgovcev je, da posetijo VIII. mednarodni vzorčni volesejm v Pragi od 16 — 23. marca.

Iz naše borbe proti Avstriji.

Slovanska treditia. — Paolini - Inzif — Dr. Pivko - Finzi. — O dr. Adlerjevem atentatu na Stürghka. — Debatu o Sokolstvu. — Deklaracija dr. Grčka in Koroška. — Kriski nakt. — Stališče jugoslov. nacionalistov.

Pravkar smo dobili drugi zvezek znamenitega dela »Proti Avstriji« izpod peresa prof. dr. Ljudevita Pivka v Mariboru. Dr. Ljudevit Pivko je bil eden izmed tistih redkih naših inteligentov, ki se tudi med vojno niso izneverili svojim narodnim idealom in so delovali za uresničenje teh svojih vzorov, dasi so bili pod pezo razmer prisiljeni nositi avstrijsko vojaško suknjo. Dr. Pivko je bil rezervni častnik pri Bosancih in je bil kot tak s svojim polkom na italijanski fronti v južnih Tirolih. Zavedajoč se, da lahko vzklije svoboda Jugoslovenov in Slovanov samo, ako razpade Avstrija, je smatral za dolžnost vsakega prepričanega slovanskega nacionalista, da posveti vse svoje moči temu končnemu cilju — razpadu avstro - ogrske monarhije. Po geslu, da je blagor domovine najvišji zakon, se je otreseel vseh ozirov, ki mu jih je sicer narekovalo vzgojeno čustvo avstrijskega patriotizma, zbral okrog sebe četo enakoudušnih somišljenikov ter zasnoval na fronti zarob-

niško družbo, ki je stonila v direktne stike z Italijani, hoteč jim aktivno pomagati, da porazijo avstrijsko armado in s tem pripomorejo h končnemu razpadu habsburške monarhije. V predležem drugem zvezku slika dr. Pivko sestanke, ki jih je imel kot avstrijski nadporočnik na fronti s takratnim italijanskim kapetanom Finzijem, ki je bil, kakor znano, duša italijanske spijonažne organizacije na fronti. Vsi ti prizori so orisani tako živo in opisani v tako pestrih barvah, da se knjiga čita kakor roman. In res, kdor vzame v roke to knjigo, je ne odloži preje, dokler je ni prečital do konca. Priповedovanje je lahko, preprosto, nikjer ni onaziati tendence, kakor je to sicer pri enakih delih navadno, da bi pisec silil svojih osebo preveč v ospredje, pač pa dobi čitatelj iz opisanih dogodkov respekt, reki bi naravnost občudovanje pred osebami, ki so, zanostavljajoč vse osebne interese, žrtvovali vse enemu edinemu cilju — škodovati sovraženim Avstriji, dasi so se prav dobro zavedale, da igrajo s svojo eksistenco, ako se razkrije njihova zarota. Da pri tem stopa oseba glavnega akterja dr. Pivka posebno v ospredje, je povsem umljivo. In ni se čuditi, ako se čitatelju zdi, kakor da bi imel v oseh dr. Pivka pred sabo pravega antičnega heroja, ki brez ozira na posledice žrtvuje vse, tudi sebe svojemu najvišjemu vzoru — domovini.

Ko odložimo knjigo, se nam nehoté vsiljuje misel: Ako bi imeli Slovenci med vojno več takšnih idealnih, značajnih, odločnih, doslednih in požrtvovalnih mož v vrstah avstrijskih oficirjev, ali bi ne bil naš položaj ob prevratu docela drugačen? ... V naslednjem ponatiskujemo iz knjige »Proti Avstriji«, ki jo čitateljem najtopleje priporočamo, nekaj zanimivih odstavkov.

Sestanek 21. julija 1917. — Dr. Pivko in kape'an Finzi...

»Chi va la?« kliče Italijan polglasno.

»Ufficiali«.

»Avantili« zove pol'giasno g'as.

Za močno žično ograjo stoji pet italijanskih oficirjev od kapitana do nadporočnika. Nohenege drugega vojaka ni. Poelali so jih nazaj, da ne bo prid.

Predstavljam se jim preko žice: »Tenente Paolini«.

Pravijo mi po vrsti imena, segajoč mi v roko. Eden se zove Marini, drugi Lorenzi, tretji Scottoni.

Zanikujem vprašanje, ali govorim italijansko.

»Malo«.

»Vi ste Paolini?« pravi kapitan nemški.

»Paolini tel viel tapfer Offizier«.

»Herr Maggioro und Herr Capitano held kommen sind kommen von Vi-

cenza. Paolini — wenig Geduld, Paolini,« pravi zopet kapitan. Tako umevam, da pridejo drugi in da so oficirji pred menoj samo stražniki. Podajajo mi roke, da preskočim ograjo.

Pogovarjamo se. »Kake vojake imate?« — »Same Slované.« pravim, »večinoma iz Bosne.« — »Ali nosijo vsi vaši vojaki turške fese kakor vi?« — »Vsi.«

»Kje ste doma?« — »Kdaj ste prišli v Borge, to take?« itd. Iznenadil jih je eden mojih odgovorov, da poveljujem bataljonu. »Vi ste tenente (= nadporočnik) in komandant? To je čudno!«

»Star tenente sem, gospodje, za dva meseca kapitan.«

»Pri nas kapitani in nižji niso komandanti, samo majorji in višji.«

»A jaz sem star oficir, star blizu 40 let.«

»Naši oficirji, ki so stari 40 let, so že »collonnelli« (polkovniki).

Tako se razgovarjamo do prihoda parlamentarcev armadnega poveljstva.

»Prihajajo.«

Predstavljam se novima oficirjema. Manjši me obrača, da bi me videl ob luči italijanskega reflektorja v lice, in pravi: »Inzif.«

Oficirji odpirajo prelaz in Inzif stopa z menoj pred ovire kakih 15 korakov. Torbo nosi v roki. Ostali oficirji ostajajo zadaj za ograjo.

»Jaz sem od komande 1. armade, kamor ste poslali podoficirja.«

Stojiva tako blizu lice pri licu, on majhen, zaklonjen, nezaupen Italijan, jaz višji, dobrodušen Bošnjak, da si kljub noči dobro vidiva v oči in izraz.

»Za vas imam zopet paket ukazov, dokumentov. Važne so dispozicije in najnovjše izpremembe pri artiljeriji 18. divizije.«

Inzif prijema zavoj in ga tlači v torbo.

»Vaš korak je velike važnosti. Materijal, ki ga je prinesel podoficir, je izredno važen in je dal izvršnih informacij v vsakem oziuru. Ali se je vrnil vaš podoficir pravočasno?«

»Da. Uredili smo tako, da nihče ne ve nič o njegovi odsotnosti razen tovarišev v bataljonu, ki so organizirani.«

»Dobro. Torej ni bilo neprijetnosti radi podoficirja?«

»Ni bilo.«

»Bal sem se. Naši tukaj so bili nerodni, da ga niso od divizije poslali takoj nazaj čez fronto. Niso znali, kaj bi storili; bilo je prvič, da se jim je dogdil tako čuden slučaj. Kdo ve o vašem koraku?«

»Vedo le nekateri v Carzanu, o katerih sem vam pisal.«

»Ali so vaši Bošnjaki zanesljivi za rotniki proti Avstriji?«

»Videli ste podoficirja. Takl so.«

»Koliko je vas?«

»Naše število raste vsak dan. Opoji zvezi z vami je točno poučenih

Presoja politične situacije.

— Beograd, 1. marca. (Izv.) V notranji politiki in v parlamentu je zadnje dni zavladalo nekako zatišje. V političnem delu konstatira današnje »Vreme«, da ni pričakovati pri vladi nikakih sprememb, dokler ne bo sprejet državni proračun. O Pašićevih ciljih obveščeni člani vlade so zatrjevali, da nikakor ni misliti na odstop vlade pred sprejemom proračuna. Nastalo je vprašanje široke rekonstrukcije vlade. Pašić pa od klanja rekonstrukcije in noče niti spopolniti mesta trgovinskega ministra. V notranji politiki se ne more ničesar dogoditi, kar bi povzročilo vladino demisijo.

VPRAŠANJE KOROSKIH SLOVENCEV PRED DUNAJSKIM VRHOVNIM SODIŠČEM

Zavrnitev pritožbe Ivana Gabrijela.

— Dunaj, 1. marca. (Izv.) Vrhovno sodišče je včeraj po kratki razpravi zavrnilo pritožbo koroškega Slovence, poselnikovega sina Ivana Gabrijela. Kakor znano, je celovška porota obsodila Ivana Gabrijela na dva meseca težke ječe radi nekaj hiletačev: »Bratje! Vrhovno sodišče je potrdilo sodbo iz razlogov, ki jih je navajal državni pravdnik, da so bili ti letaki sposobni vznemirjati »domovini zvesto prebivalstvo«. Tudi vrhovno sodišče smatra, da je Ivan Gabrijel zagrešil zločin javnega nasilstva v smislu § 100 av. kaz. zak. — Kakor je razvidno, so danes tudi že najvišja sodišča v Avstriji v službi političnih strank.

KRI V FRANCOSKEM

PARLAMENTU.

— Pariz, 1. marca. (Izv.) Na včerajšnji seji poslanske zbornice je prišlo povodom interpelacij do burnih prizorov, ko je nekaj rojalističnih poslancev očital bivšemu radikalnemu ministrskemu predsedniku Panleveu, da je ničla. Panleveu se je poslancev lotil delansko in je prišlo do takega pretepa, da je nekemu poslancu začela iz nosa kri teči. Radi burnih prizorov je predsednik zbornice prijel za klobuk in zapustil zbornico. Seja je bila pol ure prekinjena. — (Kaj pravilo k temu naši kleroseparatisti, ki so se tako zgražali nad »balkanskimi razmerami«, ker se je pred dnevi sličen prizor odigral tudi v našem parlamentu?)

— Pariz, 1. marca. (Izv.) O burnih prizorih na včerajšnji seji poslanske zbornice poročajo dalje se je zanimivosti. Povodom interpelacijske debate o notranji politiki je prišlo do burnih prizorov in do delanskega spopada med skrajno levo in desnico. — Clemenceaujev pristaja posl. Mandel je govoril o delovanju tajne policije za časa vojne. Nekaj rojalist je med govorom nazval Panleveja za kanallo. Panleveu je ves jezen in razburjen z 12 svojimi tovariši naskočil zaviljavo ter je kljub pomirjevanju centruma prišlo do delanskega spopada, ki je trajal skoraj pol ure. Poslanci so se med seboj prepirali in so morali nekoga poslance močno okrvavljene odnesti iz zbornice. Pretep se je vršil v neposredni bližini ministrskih sedežev in pred očmi ministrskega predsednika. Zbornični predsednik je pobral klobuk in zbežal iz dvorane. Galerije in tribune so morali izprazniti.

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA NA ANGLEŠKEM.

— London, 1. marca. (Reuter.) Poslanski zbornici je bil predložen zakonski načrt, po katerem se priznava ženam, ki so spolnile 21. leto, volilna pravica za avtonomne upravne korporacije in v občinske zastope.

SPORTNI MIR MED MADŽARSKO IN ČESKO-SLOVAŠKO.

— Budimpešta, 1. marca. (Izv.) Dva največja madžarska sportna kluba MTK, in FTC sta sklenila za poletje povabiti praško špato na mednarodno tekmo. To znači, da je oficijelno vzpostavljena sportni mir med Madžarsko in Čehoslovaško. Madžarska je do sedaj bojkotirala Čehoslovaško.

seveda le malo ljudi; upornikov je blizu 50, ki so pripravljeni na moj migljaj stopiti v akcijo. Vseh ljudi nisem informiral, ker smatram, da ni dobro, ako bi vedel vsak vse in bi morebiti po potrebnem govoril o stvari, ki je nevarna.

»Pametno je tako. Zaradi varnosti in previdnosti je treba olati o vašem koraku tudi med najboljšimi prijatelji.«

»Ali mi morete dati zagotovilo, da se pri štabu pretrese naš predlog in da bo vrhovna komanda pristopila k izvedbi načrta?«

»Vaš načrt je zelo lep. Med je presenetil. Načrt je predložen sedaj vrhovni komandi.«

»Sua Eccellenza mi je rekla, naj se seznanim z vami osebno in se z vami razgovorim.«

»Sua Eccellenza« je general Cadorna?«

»Da,« se smehljiva Inzif. Sedla sva na kup kamenja.

»Prosim, pazite pri štabu na špijonažo. Preko avstrijskih Kuradorov prihajajo vesti iz Italije, ki kažejo, da imate spodaj obilo špijonaže.«

»Kdo so Kuradori?«

»Kundschaftsbureau, Informationsbureau in kakor jih zovejo.«

»Da, žal, vohunstva je povsod mnogo.«

»Bojim se, da bodo Avstrijci kmalu dobili iz Italije poročila o našem koraku

Vesti iz Bolgarije.

Radikalna stranka in vlada. — Nova socijalistična struja.

— Sofija, 29. febr. (Izv.) Radikalna stranka ohrani svobodne roke. O tem so prepričani celo tisti, ki so bili optimisti glede fuzije z demokratskim blokom. Manjšina sicer vztraja pri zahtevi glede fuzije, toda to je brezpomembno. Resolucija videnskega okraja, ki zahteva, naj ostane radikalna stranka neodvisno ter da se pridruži dem. bloku kot kolektivna celota, ni zadovoljila krila, ki je za brezpogojno fuzijo. Radikalna stranka je pripravljena sodelovati z dem. blokom in podpirati vlado, če pa ostati popolnoma neodvisna, da bi mogla v slučaju potrebe zavzeti odločno stališče napram politični situaciji. — Socijaldemokratska parlamentarna skupina je imela v četrtek dopolne tajno sejo z zelo važnim dnevnim redom. Na tej seji je šlo za vprašanje, da li je skupina složna in enodušna glede situacije, ki je nastala po izstopu socijalistov iz vlade. Poleg tega mora skupina opredeliti svoje stališče napram vladi, kakor tudi napram dozorili ideji levega bloka in enotne fronte proletarijata. Sklepi seje javnosti še niso znani, toda v političnih krogih prevladuje mnenje, da snujejo socijalisti nevarno akcijo proti vladni večini. Če se jim posreči ustanoviti opozicijski blok in ustvariti enotno fronto proletarijata, bo stališče Cankovega kabineta resno ogroženo. — Nekateri ugledni pristaši socijaldemokratske stranke pa niso zadovoljni z izsto-

pom iz vlade in zato pripravljajo separatno akcijo. To skupino vodijo Kazasov, Gospodinov, Černovkov in Aleksov, ki nameravajo izdati novo socijalistično glasilo, čigar tendenca bo tesno zblizanje in sodelovanje z demokratskim blokom.

STAVKA BANČNIH URADNIKOV NA DUNAJU.

— Dunaj, 1. marca. (Izv.) Listi poročajo, da se prihodnji teden obnove v četrtek prekinjena pogajanja med bančnimi uradniki in bančnim sindikatom.

PATRIJARH TIHONA ZADELA KAP. — POGAJAL SE JE Z RIMOM?

— Moskva, 29. februarja. (Izv.) Bivšega patrijarha Tihona je zadel kap. Čeprav ni bila kap neposredno nevarna za njegovo življenje, je poročilo vzbudilo splošno pozornost. Patrijarhu nenaklonjeni cerkveni krogi ga obdolžujejo, da je zadnji čas imel tajna pogajanja z vodilnimi krogi rimsko-katoliške cerkve in jim zagotovil gotove koncesije, ki bi dovele do spojitve pravoslavne in rimsko-katoliške cerkve.

SNĚŽNI VIHARJI NA MADŽARSKEM.

— Budimpešta, 29. febr. (Izv.) Radi velikanskih snežnih viharjev je skoraj na vseh podonavskih progah ustavljen železniški promet. Vlaki na dunajskih progah vozijo z 2 ali 3 urno zamudo. Promet na progah okoli Blatnega jezera je popolnoma ustavljen. Danes pada ves dan močan sneg.

Politične vesti.

— Klerikalne intrige proti »Kmetijski družbi«. Kakor je znano, se je klerikalcem posrečilo izposlovati odgovor obšč. zbora »Kmetijske družbe« na ta način, da so vlado nafarbal, da so prišli v družbi na sled velikim malverzacijam in da je treba za to uvesti strogo preiskavo. Od tega je poteklo že mesec dni, a preiskava doslej še ni bila nobena uvedena, pač iz enostavnega razloga, ker je bila vest o malverzacijah gladko zlagana. Mesto da bi vlada sedaj razpisala odločni občni zbor, se je popolnoma udinjala klerikalcem, kakor sklepamo iz včerajšnjega »Slovenčevca« poročila, da je baje »ministrski svet sklenil, da se morajo izvršiti najprej volitve novih delegatov v vseh podružnicah, nakar šele se naj skliče občni zbor »Kmetijske družbe«. — Ako je ta »Slovenčevca« vest resnična, je to največji škandal in sramota za vlado, ki igra pod eno odejo s klerikalci, ki jih sicer proglašajo za separatiste in sovražnike države. Zares čudna je ta vladna politika!

— Kuriozna zadeva. Duh oponiranja je zapeljal našega prijatelja iz Kopitarjeve ulice, da je napisal v četrtek uvodnik, ki ga ne smemo prezreti. »Slovenčevca« uvodničar se je spodtaknil ob najpopolnejši kooperaciji delavstva z delodajalstvom pri delovnem procesu. Tako kooperacija, ki se nam zdi edini izhod iz sedanjega napetega položaja, kratkoma odklanja, pove nekaj o socijalnih razmerah v Ameriki in ne da bi prav pomislil, kaj to pomeni, sklepa svoja izvajanja s patetičnim vzvikom: »Zdaj naj pa kdo premisli, ali je mogoča tista »kooperacija« med modernim velekapitalom, kakršen je, in delavstvom, o kateri piše »Slov. Narod?« — Slepe miši so za otroke. Kdor odklanja kooperacijo med delodajalcem in delavcem in kdor a priori trdi, da je ta kooperacija v sedanjih razmerah nemogoča, je za razredno borbo in posredno tudi za diktaturo proletarijata. Kajti brez kooperacije ni skupnega življenja in v tem slučaju je mogoče samo dvoje: ali absolutizem kapitalizma, ali pa diktatura proletarijata. Ker pa klerikalci dosledno pobijajo absolutizem in teo-

retično nasprotujejo kapitalizmu, smo upravičeni domnevati, da priznavajo vsaj na jeziku drugo možnost. Torej diktaturo proletarijata. Škoda, da »Slovenčevca« uvodničar ni bil na poletnicah v sovjetski Rusiji. Če bi bil, bi gotovo ne zapisal tako kuriozne trditve. Radovedni smo, kaj bi storili klerikalci, če bi šla diktatura proletarijata z bisago po cerkvah, samostanih in privatnih stanovanjih cerkvenih dostojanstvenikov ter pobrala vse dragocenosti in denar, obenem pa pobila in zaprla duhovščino in druge klerikalne veljake. Nekaj dni takega režima, kakor je bil še nedavno v Rusiji, bi popolnoma zadostovalo, da se tudi »Slovenčevca« spametuje in svečano prekliče svojo nepremišljeno sodbo glede kooperacije. Oponirali iz navade tudi ni vedno dobro.

— Prihod italijanskega poslanika v Beograd. Snuči je prišel z orijentekspresom novimimovani italijanski poslanik general Bodrero v Beograd.

— Sprejem solunsko konvencije v narodni skupščini. Na včerajšnji popoldanski seji je narodna skupščina odobrila in sprejela zakon o odobrenju z Grško sklenjene pogodbe glede naše svobodne cone v solunskem pristanišču. Zakon je bil sprejet soglasno s 140 glasovi.

— General Giardino in tajnik Contarini — senatorja. S kraljevim ukazom se imenujeta tajnik zunanjega ministrstva Salvatore Contarini in general Gaetano Giardino, guverner Reke, za senatorje.

— Razmejitve med našo državo in Romunijo. Na seji odbora za proučevanje zakonskega predloga o razmejitvi med našo državo in Romunijo, ki se je vršila dopoldne 29. febr., je bila konvencija glede razmejitve sprejeta z večino glasov. Poročilo pride danes pred narodno skupščino v svrhu ratifikacije.

Brez vizuma lahko potujete v Prago o priliki »Praskega volenja« od 16. do 23. marca. Potniki lahko imajo nadomestilo istega. Potovalni dajati. Čistoča, konzulat, Ljubljana. Aloma Company, Ljubljana.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota 1. marca: ob 3. pop. Mogočni pristan, dijaška predstava Izven.
Nedelja 2. marca: ob 3. pop. Ugrabljeni Sabinke, ljudska predstava Izven.
Ob 8. zvečer: Danes bomo tiči Izven.
Ponedeljek 3. febr. Tri maske, Smecne priloze, Priljudni komisar E.
Torek 4. marca: zaprto.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota 1. marca: Poljub, slavnostna predstava Izven.
Nedelja 2. marca ob 4. pop. Pradana nevesta, slavnostna predstava Izven.
Ponedeljek 3. marca: zaprto.

***

Pavel Debevec:

»POLJUB«

K sobotni premieri v operi.

Mineva sto let, odkar se je rodil českoslovni narod najbližji, največji, odkar se je rodil Bedrich Smetana. Odkar se je rodil mož, ki ni bil samo kot skladatelj, drigint, glasbeni kritik nedosegljiva veličina, temveč, ki je bil tudi v veliki meri učitelj svojega mladega naroda.

Smetana je problem, vendar ni problematičen. Njegova umetnost korenini v zemlji, v pravi domači zemlji in njegovi ljudje so korenite postavje iz mesa in krvi. Ljudje naroda, govoreči o ljubezni in soncu, o zelenih logih in o škrlatni. Slavnostno predstavo Smetanovega »Poljuba« (Hubička) otvoril ljubljanski opera vrsto slavnostnih prireditelj. Dobro je, da se to zgodi ravno s to opero, ki je najsvetlejša in poleg »Prodane neveste« najprisernejša med njegovimi operami.

Besedilo k tej operi je napisala Eliška Krasnohorska. Na prvi pogled človek vidi, da razen imenitnega teksta »Prodane neveste« nobeno besedilo ni bogve kaj prida, temveč da iz vseh veje nekako hotelje, ki je žalobig le ostalo pri ženski gesti dobrohotnosti.

Na drugi strani pa se odkljuje vsi teksti Eliške Krasnohorske po svoji ganilni močivosti, po primitivni a vendar tako sveže poetični oprejanju narave in ljubezni.

In ki se čitajo, poslušajo kakor mehka pravljica minulih dni...

Zivel je nekdo na severočeskí meji oče Palovckí. Dober pobožen mož, ki je imel lepo hčerko in svoje sv. pismo, na katero je bral o poznih večerih. In baš je sedel zopet pri svojem ljubeu branju, ko privrši v hišo teta Martina z vestjo, da že gre, da bodo kmalu tu. In res so prišli. Mladí vdovec Lukaš v spremstvu svaka Tomeša. Na ogledu so prišli. Da se pogovore za Vendulko lepo hčerko.

Lukašu je umrla prva žena, s katero se je moral pred leti poročiti na željo svojih starišev. Da pa je ves ta čas mislil le na Vendulko, svojo ljubezen iz solnčnih dni. Da mu je žena zapustila sinčka, ki potrebuje matere. Oče Palovckí ni, da bi na ono razdiral, kar sklene Bog, zato da svoj blagoslov, kljub pomislekom, ki jih ima, češ, da sta oba pretmasta, da ne bo dober ta zakon. Lukaš je nato koj nekoliko ziele, vendar obljubi očetu, da ne bo v zakonu nikakih zdrah.

In potem pride v izbo Vendulke. Njegove sanje, njegova mladost! Srce mu prekipi radosti in hoče jo poljubiti. Vendulka pa se brani. Deloma iz spoštovanja do umrle žene, deloma iz sramu pred sosedí Lukaš je trdovraten in prepričan je gotov. Lukaš postane divil, razbije, kar mu pride v roke in odide v gostilno.

Vendulka pa sede v svoji žalosti in ljubezni k malemu fantku, ter ga s pesmico zazibuje v sladke sanje, v sanje prelepe, v sanje mladosti... Dokler tudi sama ne zaspi.

Prebudi jo vrišč pred oknom. Lukaš se vrača vinjen, s tulimi dekletí. Plesoč in pojoč pod njenim oknom. Kaj mu je za njen poljub, ko je toliko deklet na svetu!

In užalena, zasmehovana Vendulka sklene, da odide iz vasi, proč, k svojí teti v hribe.

Njena teta Martinka jo pveda v svojo kraljestvo, med tihotapce Pokate in Matouša, starega poštenjaka, ki vodi tihotapsko četo. S svojim bistrim umom pregleda slednji vse zadeve in sklone celo reči nadi, tembol, ker je bil malo prej tudi Lukaš, kako je zdihoval za svojo ljubljeno Vendulko.

Teta in Vendulka se napotita potem po strahovitim in nevarnem srečanju s strašnim zopet domov — toda tam so že zbrani v jasnem jutru Matouš, oče Palovckí, Lukaš. Temeš in sosedje kot priče splošne sprave. Vendulka uvidi, da se mora pokoriti moški butici in mu pred vsemi ponudi stisni v poljub. Ali stvar ima še eno ključko. Tudi Lukaš spozna svojo trmo in sedaj v neskončni skesanosti noče poljuba, češ, nisem ga vredni in da bi ne bilo vesedov, teta Martinka in drugih, bi se prav težko spravila.

Tako pa zmaga nad njima mlada Ma-bezen, jasno jutro v škrlatnem žvrzole-nju in svojo zvestobo, zmago nad trmoglavostjo zapečatila med splošnim veseljem s prvim, izdatnim poljubom.

Kljub temu, da je napisala Eliška Krasnohorska za današnje pravnjene smeri umetniškega pojmovanja razmeroma šibko, nativno besedilo, ga je vendarle Smetana učenli v svojim genijem, ter ga navdahnili, oživili in ovekovečili s svojo božanstveno glasbo. Tu je vse žarenje, pri-znavanje jasne narave, ljubimkanje a ljudemim godom, pogovarjanje s gostoleknu škrlatnikom.

Visoka pesem Sloveka, ki ljubi svojo rodno zemljo, ki vidi njene brezmejne lepote, ki čuti njeno brezkraino božanstvenost.

Visoka pesem gentla, primitivno prepevanje deteta, božajočega svojo mater! In čas je že, da tudi mi enkrat dokazemo, kako blizu nam je Smetana, kako navdušljivo nas boža njegova pesem...

Zakaj tudi mi imamo šumeče gode, polje škrlatke in jasna jutra in rodno zemljo, ki jo ljubimo!

M. Z.

TRI FRANCOSKE ENO-DEJANKE.

(Konec.)

Rakarjeva je zadostovala. Proč! avhvalno je izgedela za četudi skromnost, in bolj prijetno Parizanko. Mož (Basi) je bil za njo predobro obleden. Mala vloga dveh strahotnikov in nekoga gospoda so opravili Sancelin, Smerkol in Jerman. Strankoma bi bilo želeli malce naravnost, skrbnejših mask. Sta malo po opretili dšala. Čenudi gre za sočno satiro, so vendar vsi znašli vzeti povsem iz življenja. Režija »Treh mask« in »Priljudnega komisarja« ima šest. Je igri občutli a praviim taktom in ji z vso pozornostjo zrežiral.

Med obema nam igralo Mollirove »Smešne preloze«. Tudi zelo dobro — seveda je Putjata hors concours — in v zanimivi zasedbi. Režiser Putjata je priletni skoro same začetniške alie.

Ravno pri igri, ki zahteva prav določnega sloga, zlasti vnanjega, je režiser, kateri je izkušen mojster, takorekoč specialist tega sloga, potreboval zelo vbojilnega igralstva. Takega, ki absolutno priznava nad seboj režiserjevo nadmoč. In tega je bilo laže najti med naraščanjem, ki se ne opira še na preveč samostojnih igralških izkušenj in je še mehak, kakor vosek.

Misel je obrodila dober sad. Pozna se sicer sodelujočim, čuti se, da vse to ni vzraslo na njih zelniku. Po drugi strani pa gre vse kakor po nitki, enotno, v slogu. Migljaji, ki jih je mladina prejela od režiserja, so bili hvaležno razumovani in vestno izvajani.

Odlikovali sta se gospodični Javassova in Slavčeva (hčerki dveh naših igralki). Pravilni modni goski sta bili, in dražestni glavici. Nekoliko nepogumni morda je pod zevajočo odprtino odra, a v sveti si, da sta novodila prav razumlili in jih dobro znata. Na malenkostih se včasih opaža čutečo režijo. Tako je n. pr. dragoceno, kako obe punčki skomizgneta in se »nehote« premakneta na stolih, kakor bi bili slabo

in potem bi lahko marsikaj ukrenili, da preprečijo projekt.

— Italijanski ujetniki in dezertjerji vse izpovedujejo, kar znajo.

»Žal, da je tako.«

»Opozarjam vas, da moramo hiteti. Opozorite prosim ekscelenco na mojo skrb! Pomislite, da nam upornikom ne bo dolgo prijetno v sedanjem položaju. Iz istega vzroka nisem zapisal svojega pravega imena.«

»Vi niste Paolini?«

»Ne, imam slovansko ime.«

»Prosim, kako se zovete? Vaše ime bo moja tajnost.«

Povedal sem mu svoje ime.

»To ime sem našel v seznamu oficirjev bosenskega bataljona, ki ste ga poslali zadnjič. Spominjam se. Vi ste doktor? Advokat?«

»Profesor v Mariboru.«

»V Mariboru? Tam sem bil. Bil sem pred vojno ataše v Pešti. Moja žena je iz vašega kraja, gospod profesor, z južnega Ogrskega.«

»Slovanka?«

»Da, Slovanka. Maribor je pa nemško mesto?«

»Uprava je res še nemška, toda nemška oblast je pri nas umetna, nena-ravna. Okolica je slovanska. Nemci so pa gospodarsko močni in so si znali asimilirati del našega elementa.«

»Znamo mi je. Podobne razmere so tudi na Ogrskem.«

Vprašuje po svojih osebnih podatkih, po družini, po vojni službi, po motivih, zakaj sem se odločil stopiti z Italijo v zvezo. Odgovarjam mu. Zadoljuje ga odgovor, da je Italija za nas vojna sila, ki je v borbi zoper Avstrijo in te vojni sili ponujamo svoje moči. »Čim prej bo razbita Avstrija, tem prej dosežemo Slovani izpolnitev svojih narodnih idealov. Mi smo slovanska ire-denta.«

»Tako! Ali ste prepričani, da bo vojna razbila Avstrijo?«

»Da, prepričani smo.«

»Čuje, gospod, to je problem, pri katerem bodo odločevale velike države. Prijatelj, Avstrija ima zagovornike v Angliji, Franciji, Ameriki.«

»A vendar propade. Drugega izhoda ni.«

»Želim vam, da se uresniči, kar pravite. To je teza, ki vodi tudi moje delovanje: — Men so Slovani simpatični. Govorila bova drugič o vašem problemu...«

»Gospod Inzif, vi ste natančno proučili in pregledali škele!«

»Seveda sem študiral vse, kar ste poslali.«

Veste jaz nisem Inzif, temveč kapitan Finzi.

»Torej ste mi tudi povedali drugo ime?«

»Kaj hočete? Previdnost je dobra, dokler ne spoznate, s kom imate opraviti.«

viti. Sedaj imam popolno zaupanje. Prej sem še dvomil...«

***

Sestanek 26. julija 1917. med dr. Pivkom in kapetanom Finciem pri Speri. Dr. Pivko piše o tem sestanku:

Ob drobnih električnih lučih mi čita vrsto vprašanj, na katera želim polasniti do prihodnjega sestanka. Dotični list naj si dobro shranim.

Nato navaja govor na notranje razmere v Avstriji. V Italiji so baie o dogodkih, ki se vrše v Avstriji, precej dobro poučeni. Avstrijsko časopisje dobivajo v Italijo preko Švice.

»Nas Italijane zanima,« pravi drobní kapitan, »kak odmev je prihajal k avstrijskim vojakom na fronto ob procesu dr. Viktorja Adlerja.«

»Citati smo zagovor tega moža.«

»In kaj pravilo oficirji?«

»Avstrijski oficirji malo mislijo in niti ne čutijo, da je Adlerjev zagovor strašna obtožba vojaške diktature, koja vlada v Avstriji izza leta 1914.«

»Na ta način ni izzval proces oficirskih debat med vami?«

»Kdor avstrijsko čuti, obseda Adlerja kot zločinca in ne misli o duševnem povodu njegovega atentata. Revolucionarji pa zasledujejo take dogodke z veliko pozornostjo in jih umevajo, toda nihče se ne upa govoriti.«

Finzi nekaj premišljuje. Pravim mu: »Kolkor je meni znano, smo gollí revolucionarno idejo pri nas edno v gumnastih društvih.«

»To je na zanimivo. Tudi vi imate si-

mnaste, ki so revolucionarji? To o bile nekda pri nas tudi. Vi ste gimnasti?«

»Da. Sokole se zove naša organizacija.«

»Zdaj že vem. Spominjam se, da, Sokoli! — Ali je močna vaša organizacija?«

»Pri nas je še razmeroma slaba. Bilo nas je okroglih 10.000.«

»To je mnogo.«

»Čehi so pred nami. Tam so prekerali 100.000.«

»Saj se poznajo rezultati v vojni. Čehi so mnogo aktivnejši revolucionarji nego vsi Jugoslovani. Torej vi ste tudi Sokoli? Zdaj vas bolje razumem.« — Finzi nadaljuje:

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 1. marca 1924.

»Navdušeni ste bili za Jugoslavijo«

Zgodi se v teh časih splošnega reduciranja, da je n. pr. reduciran uradnik ali učitelj, ki je vestno vršil svojo dolžnost in še več kot dolžnost, da je namreč delal tudi izven svojega poklica, da je z veseljem propagiral državno misel in delal in pomagal, kjer je mogel, in vključil vsem težkim razmeram ni zabavljaj, ampak žrtvoval, kar je mogel, in vedno upal na boljše čase. Tak človek je n. pr. reduciran in zaboji ga ta rana ne samo zato, ker je reduciran, marveč ker mu je žal, da ne more z verno delati na svojem mestu, in ker čuti krivico, ki je plačilo za njegov trud. Tolaži se sicer s tem, da se vrši redukcija na ta način, da se črta vsak tretji ali četrti, da je torej to nekako decimiranje, kakor pri vojaki, kjer je n. pr. ustreljen vsak deseti, brez ozira na to, ali je kriv ali ni kriv. S to sicer bomo tolažbo sprejeli tak rezev usodo, ki mu jo je določila država, za katero je živel in delal z vso dušo, in bi se kako prenesel ta udarec — ko bi naenkrat ne zagledal okoli sebe onih škodljivih oči in posmehljivih obrazov in ko bi naenkrat od nekod ne zaslišal ironičnih besedi: »... Ste bili navdušeni...« Obrne se in zagleda obraz klerikalnega avstrijskega, ki je obsedel na svojem mestu in se mu zdaj — posmehuje in roga. »Ste bili navdušeni... Mi smo vedeli, da bo slabše... Zdjaj pa imate.« In ti pogledi, ti obrazi, te besede bole bolj nego vsa prizadeta krivica... Navdušeni ste bili... Ta je delal morja že pred vojno za našo državno idejo, z veseljem je pozdravil razpad Avstrije, trpel vsled naših nezdov in nesreč — naj smo jih zakrivilli sami ali drugi — bil je res navdušen, da se je naš narod oslobodil, oni drugi pa je bil hlapec tujcev, delal je za Nemce, pretakal solze žalosti, ko je prišel prevrat, veselil se vseh naših neuspehov in hinavsko kazal svoje »navdušenje«, ako ga je moral — in zdaj ta človek vrže krivko z obraza in se s satanskim nasmevom roga idealistu in obraz: »Navdušeni ste bili... Češ, prav vam je... Zakaj niste z nami delali za Avstrijo... To imate za zahvalo...«

Mislimo si lahko, kako trpi tak človek, ko vidi, kdo se vse se pase na državi, za katero je delal — on mora iti in — drugi se smejejo. Kako pri tem trpi državna ideja in vera v pravico, je jasno... Oni, ki niso bili navdušeni, dvigajo svoje glave. »Mi smo imeli prav! O, blažena Avstrija!... Kaj imate od tega, da ste bili navdušeni...«

Zgodilo se je n. pr. tudi, da je hči milijonarka, ki je šla za učiteljico samo zato, da je drugim odjedala kruh in se je potem poročila z advokatom, dobila pokojnino vključno temu, da je imela doma vsega dovolj — uboga učiteljica pa, ki je komaj zaslužila svoj kruh in se je poročila z ubogo paro-uradnikom, ni bila deležna iste dobrote, kakor milijonarka, ki je ni sram sprejemati denar, ker ga ima itak dovolj — dočim se druge bore za vsakdanji kruh. Tu bi bila potrebna redukcija. In je milijonarka, ki je služila brez vneza za svoj poklic in po par letih dobila pokojnino, ki je ne potrebuje, namignila revli, ki se je nad 10 let trudila z vso dušo, da izpolni kar najboljšo svojo dolžnost — in ni dobila pokojnine — namignila tovariščici: »Šaj si bila navdušena. Zdjaj pa imaš.« In so te besede bolj bolele nego vsa mizerija, v kateri preživlja svoje težke dni žena z ubogim uradnikom. Tako gre to naprej.

Socialna pravičnost, je geslo današnje dobe — pa se že dolgo ni toliko grešilo proti nji, kakor sedaj. Morala pa bi vladati tudi nacionalna pravičnost: so stari ljudje, ki imajo že dovolj let in se še niso mogli uživati v nove razmere in se že zdaj ne počutijo dobro v »lastni državi« — in vendar služijo naprej in se smejejo ubogim reduciranim ljudem: »Navdušeni ste bili...« Ne da bi zahtevali plače za navdušenje — res pa je, da ima v naši državi več pravice do kruha tisti, ki je zanj navdušen — nego oni, ki pozna le svoj žolodec in nima smisla za skupen blagor in mu je naša država deveta briga.

★ ★ ★

— Koroški nemčuril proti Malgajevu proslavi. Pišejo nam: Odbor za Malgajev spomenik je sklenil, da se dne 29. majnika t. l. slovesno odkrije spomenik padlemu nadporočniku Malgaju. Za spomenik se namerava primerno obsekati veliko skalo izven Guštanj in bližini onega mesta, kjer je Malgaj padel za domovino. Da dobi odhod za dan slavnosti primeren prostor, se je obrnil na guštanjko županstvo s prošnjo, da mu prepusti trško sejmišče za dan slavnosti. Socialistično županstvo je odboru sicer dovolilo uporabo sejmišča za slavnost, pristavilo pa je v dotičnem dopisu, da ne prevzame nobene odgovornosti za to, ako bi vsled koncentracije društev pri eventualnih nastopih (napadih) na dan odkrila spomenika —

občinstvo poškodovano. — Za nas obmejne Slovence bo 29. maj zgodovinski dan in slovensko ljudstvo bo ta dan pokazalo, kaj pomeni zanj Malgaj. — Umevno, da taka slavnost tu ob meji ni po volji naši nemškutariji, ki se od dneva do dneva bolj krepi. Da taka slavnost vzemirja tudi »Mieftalerbund« in njegove zaupnike po Mežiški dolini, tega pač ni treba še posebej poudarjati. Čudimo pa se, da je nemškutarija prišla že do take višine, da si upa nastopiti proti taki narodno-patriotični slavnosti, kakor je Malgajeva proslava ter da prikrito grozi z nemiri in pokolji! Taka drznost je naravnost nezaslišana! Drugače si dopisa županstva sploh ne moremo tolmačiti. Slovenska društva, ki se bo o slavnosti udeležila, se vendar ne bodo med seboj pretepevali in s tem skrunila Malgajevu ime! Za tako akcijo morejo priti v poštev edine naši nemškutariji. Opozorjamo merodajne oblasti na to nakano, da doženejo, kdo so vodilne osebe za take grožnje. Te osebe morajo biti guštanjškemu županstvu znane, sicer bi v dopisu ne moglo namigavati na spopade in poškodbe občinstva. Res zanimiva skrb! Slovenski javnosti pa že danes kličemo, da se v čim večjem številu zbere ta dan na naši meji, da tako pokažemo naši nemškutariji, da smo dovolj močni v naši državi, da lahko napravimo red. Za nas mora biti to pravi narodni praznik, na katerem si ne bomo pustili kratiti slavnostnega razpoloženja z nobenimi poboj. Malgajev spomenik pa bo stal na veliko jezo tistih, ki ne morejo pozabiti Avstrije in se še danes šopirijo kot nekda med nami. Spomenik bo stal, ko bo nje že davno krila obsovažena jugoslovenska zemlja.

— Barbarstvo. Ako je res, da je prišla včeraj iz Beograda službeni brzojavka, ki odreja, da se danes ne smejo izplačati službeni prejemki namščencev pri bivšem tukajšnjem inspektoratu državnih železnic, češ da bo do reducirani, moramo ta čin proglasiti za barbarstvo, ki pač nima primere v zgodovini modernih državnih uprav. Brez vsakega prejšnjega obvestila vreči uslužbenca na cesto v sedanjih težkih časih, je tako surov, nekulturen čin, da ga mora obsojati vsakdo, ki še ni izgubil zadnje iskricke poštenja in dostojnosti. V kulturni državi bi se tako ne smelo postopati. Ali so gotovi gospodje v Beogradu prišli docela iz normalnega ravnotežja, da delajo takšne kozlarije, ki morajo končno res uničiti vsak čut ljubezni do države?

— Kaj je s plačami drž. železničarjem? Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani je potom ravnateljstva državnih železnic v Zagrebu prejelo, kakor smo se informirali, brzojavko generalne direktije v Beogradu, s katero se prepoveduje izplačilo prejemkov za mesec marec vsem uslužbencem držav. železnic na Hrvatskem in v Sloveniji. Ravnateljstvo je ponovno vprašalo, kaj je povod te odredbi in kako dolgo naj država izplačilo, a ni dobilo do danes opoldne še nikakega odgovora, tako da ne more dati nikakih pojasnil razburjenim uslužbencem, ki so težko in želino pričakovali svoje tako skromno odmerjene prejemke. Omenjamo še, da je zabranjeno tudi izplačevanje najpotrebnejših prejemkov.

— Skandalozna poštna uprava. Pošta in telefonska uprava je pri nas tako slaba, tako zanikrna, da je nam res že v javno sramoto. Pošne zveze nikjer ne funkcionirajo, često se prigrdi, da zmanjka poštinih znamk, skratka v poštini upravi vlada popoln kaos. Nič boljše ni pri telefonski upravi. Za telefon je treba plačevati ogromne pristojbine, toda telefonski razgovori so možni samo sporadično, da je že poseben dogodek, ako se končno abonentu vendar posreči dobiti telefonsko zvezo. Lansko jesen je bila otvorena direktna telefonska proga med Beogradom in Ljubljano. Menili smo, da bo sedaj konec telefonski mizeriji. Kako smo se motili! Se slabše je, kakor poprej. Če je ta proga enkrat na teden dobra, šestkrat pa pokvarjena ali pretrgana, je to že taka izjema, ki jo je treba zabeležiti. Nepristojno zabavljamo in se pritožujemo, a vse je bob v steno. Poštna uprava se ne gane, kar je pa ne zavira, da bi kljub temu ne pobirala naših horendnih telefonskih pristojbin, ki znašajo mesečno težke tisočake v dinarjih. Ali res ni v poštne ministru prav nikoč, ki bi mogel s pošteno meto napraviti red?

— Jubilar moderne seizmologije. Pod tem naslovom poroča »Neue Zürcher Zeitung« o 60. letnici našega rojaka in mednarodno priznanega seizmologa prof. A. Belaria nastopno spominsko beležko: Pred tedni je praznoval znanj utemeljitelj in dolgoletni vodja ljubljanske potresne opazovalnice, prof. A. Belar 60-letnico ter istočasno 30-letnico svojega dragocenega seizmološkega delovanja. O priliki dimalkega potresa dne 19. febr. 1908 je prof. Belar govoril na predavanjih izum prenosilnega seizmometra, na katerega je tekom predavanja vjel sledove dunajskega potresa, iz te

»potresne mašine«, kakor je imenovalo ljudstvo ta potni instrument, je pozneje nastal žepni seizmometer, ki ga polzuje prof. Belar tako izpopolniti, da se lahko uporabi v tehničnih obratih, zlasti na področju potresnih ozemelj kakor danes termometer ali barometer po solah in stanovanjih. Sedaj dovršuje prof. Belar observatorij, ki ga je prenesel iz Ljubljane pod Triglav. Tekom polletja namerava z najvišje točke Triglava zajeti s svojim žepnim seizmometrom, ki ga imenuje »tremometer« odlike potresov alpskega ozemlja Krasi in periferije Adrije. Prof. Belar si je stekel velike zasluge za potresno vedo z besedo in pismom. Ko je l. 1893 začel Belar v Ljubljani s svojimi opazovanji, se je dvignilo na celi zemlji komaj 30 večjih postal, kjer so izvajali take študije. Danes štejeemo do 400 seizmičnih postal, ki so vse v večji ali manjši meri za sluzga neumorno delovanja tega znanstvenika.

— Kaj se z učiteljstvom vse dela. Pišejo nam: Menda ste že slišali, da je naša vlada prišla na to, da je našim učiteljem »preveč plačala na predumih«. Zato mora učiteljstvo »odvečne zneske« zdaj vračati v mesečnih obrokih. A ne samo to! Učitelji, ki niso še 15 let v službi, morajo baže zdaj l. marca vrniti še 200 D. Tako postopajo z učiteljstvom. Najprej jim vržejo kako be-raško kost, potem pa jo zopet vzamejo. To so res nezaslišane razmere. Pravijo, da je v današnjih razmerah težko biti človek, a bogme, še težje je človeku biti učitelj!

— Otvoridni mornarički dan na Jadranu. Javljamo nam iz Splita: Kod praprema mornaričkih dana u narednom letu došla je »Jadranska Straža« u Splitu do vrlo korisne i plodonosne namisti: prireditelje, ne niz običnih svečanosti nego reviju cijelog pomorskog života, trgovačkog, ratno-pomorskog, industrijskog, ribarskog i sportskog na našem Jadranu. Organizovao se izlet duž cijele obale od Sušaka do Kotora, i tom će se prigodom pružiti mogućnost izletnicima da vide sve grane djelatnosti na našem moru u primorju. Kad se uvaži da će ovom izletu prisustvovati veliki broj ličnosti našeg privrednog, kulturnog a po svoji prilici i političkog svijeta, od osobite će važnosti biti ovaj izlet za onu pasivnu stranu našeg primorskog života, koji bi uz malo više interesovanja svih tih krugova mogao tako da podje putem procvata. Uz tu praktičnu stranu izletnici će imati prigode da se i spoljašnje koriste svojim onim čarima našeg primorja, koje može da pruži ovakav dobro aranžirani izlet, a osim toga će pomorski gradovi pripremiti istodobno mornaričke svečanosti, koje će biti po svoj prilici u svakom mestu, kojim budu prolazili izletnici. Tako bi imala da bude obavljena završna i najlepša svečanost u Ercegovome (Boka), gdje bi imao da se izvrši akt patriotskog pleteta podizanjem spomenika strjeljanim kapetanima Hadžiji i Srzentiću i ostalim Dalmatinima, zašto je »Jadranska Straža« već povelja inicijativu.

— Na dr. Pivkovo knjigo »Proti Avstriji« opozorjamo javnost. Omenjamo, da si je dr. predsednik češkoslovaške republike dr. Masaryk to vezelnosivo knjigo v rzkopisu predložiti in lo dal na svoje stroške še v rzkopisu prevesti na češki jeziki.

— Nekaj za naše postreščke in nosače. Dunajski gledališki ravnatelj Geyer se je pred kratkim vrnil iz Pariza. Poprašan po svojih vtisih, ni mogel prehoviti uljudnosti in postrežljivost pariziških komisijonarjev. Vseled snežnega zameta je moral del vlaka s prtljago zaostati v Saalfeldenu. Ko je ravnatelj Geyer prišel v Pariz to svojo neprikljico omenil nosaču, le ta le na kratko odgovoril: »Brzojavil bom v Basel.« Obenem je poprašan po ravnateljevem hotelu. In drugo jutro je ta že imel svojo prtljago. — To me spominja na dogodek ki sem ga sam doživel. Pred leti sem se v spremstvu dveh sorodnic pripeljal z ladjo iz Pirana v Trst. Na pomolu sem oddal prtljago postreščku z naročilom, da jo prinese k ljubljanskemu vlaku. Ko pridemo na kolodvor, je bila prtljaga že tu, toda zmanjkalo je površnik. V razgovor s postreščkom se hitro vmeša služalno navzoči »capo«, načelnik zadruge postreščkov. Pojasnil mi, da bi postrešek površnik brezdomno oddal v hotelu kamor je obenem nesel prtljago nekake drugega potnika. Zajamči mi, da dohim površnik nesljivo nazaj in mi obenem vroči garancni listek zadruge postreščkov. Zapiše si moj naslov in res sem čez dva dni dobil površnik po pošti v Ljubljano. — Ako bi tako postopali tudi naši postreščki in nosači, bi to zelo dvignilo naš ugled obenem bi pa ugodno učinkovalo na promet tujcev.

— Prosvetna predavanja v Karlovcu. V Karlovcu se bo tekom meseca marca vršila serija prosvetnih predavanj. Prvo predavanje bo v sredo 5. marca. Predaval bo prof. dr. Slavko Rozgaj o »Razvoju in pomenu stenografije«, v petek 7. marca pa predava prof. Josip Nikšić o »Francetu Prešernu« povodom 75-letnice njegove smrti.

— Ali bo res — potres? Z Dunjskega nam pišejo: Po Dunjskem govore, da bo baje 25. marca t. l. potres nekako tak, kakor je bil l. 1895. Sploh pa se prerokuje, da v marcu in septembru t. l. veliki naravni prevrati, nele potres, nego tudi katastrofalne povodnji. Lahkoverni ljudje seveda verjamejo tem prerokom. Nadejamo se, da se v kratkem preprajo, da vendarle ni treba verjeti vsakemu zmednemu vremenskem preroku.

— Celjske vesti. Oremij trgovcev Celje naznanja, da je Gen. direktor Carin z odlokom od 18. febr. 1924 odobrila, da sme celjska carinarnica II. reda carinliti predmete iz tarifarne postavke 433 in 434, to so vsi izdelki iz lesa razum galanterijskih, ter predmete iz pripombe tar. postavke 126 splošne carinske tarife. To je ako so mineralne vode v steklenih napojnih. Razen tega je celjski carinarnici na podstavi odobrenja št. 22.430 z dne 18. apr. 1923 dovoljeno cariniti vse predmete, za mesto in nlega neposredno okolico uvažate, katere so samo carinarnice I. reda pooblašene, ako se te za industrijske svrhe za — Krajevna organizacija de-

mokratske stranke za celjsko okolico. Je imela v četrtak 28. febr. sešatek na »Škarp« na Bregu. Udeležilo se ga je člansko polnoštevilo. Drugi sešatek se bo vršil prihodnji četrtak v Sokolskem domu. — Na veliko sokolsko maskarado v Narodnem domu, katere se vrši v nedeljo zvečer, prijatelje Sokolstva ponovno opozorjamo. — Drugi mladinski koncert s predavanjem se vrši v nedeljo, dne 9. marca ob pol 11. v veliki dvorani Narodnega doma. — Ljudsko vseučilišče priredi za tukajšnje šole in za svoje člane predavanje »o Dalmaciji« s skopi-tičnimi slikami. Predavanje se vrši mesto v ponedeljek v četrtak 6. marca. — Učiteljsko društvo za celjski okraj zbora-ruje v soboto, dne 8. marca ob 9. dopoldne v mestni osnovni šoli. — Nova krajevna organizacija JDS za celj ko okoli-co se je ustanovila. Predsednik je G. Ant. Fazarinc, tajnik G. Ant. Misia. — Poročil se je v Zagrebu G. Fran Zagorčič, knjigovodja tukajšnje kamnoseške družbe, z gđ. Anico Adam iz Zagreba. — Na občem zboru gremija trgovcev v Celju je bil za predsednika izvoljen G. R. Stermečki. — Gospodinjstva šola v Celju je pričela s poukom 25. febr. Obisku je jo 13 učenk. — Podružnica Jugoslovenske Matice je imela v četrtak svoj občni zbor. G. ravnatelj Jeršinovič je uvodoma podal zanimivo sliko o delovanju in organizaciji Jugosl. Matice, ki lepo napreduje. Podružnica je štela v minulemu letu 288 članov. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen G. Rafko Salmič. — Viskar starost, Danes v soboto, dne 1. marca slavi znana celjska narodnjakinja ga. Albina Kapus mati pokojnega ljubljanskega odvetača dr. Albina Kapusa, svoj 87. imendan. Jubilarica je še vedno čila in zdrava. Njeno ime bo našlo v zgodovini bojev spodnještajskih Slovencev častno mesto. Se na mnoga leta! — Sestanek nogometarjev SK Celje se vrši dne 3. marca ob 20. uri v gostilni pri Mostu.

— Mariborske vesti. — Obisk pri generalu Maistru. V zadnjem času so krožile po mestu razne vesti o zdravstvenem stanju g. generala Maistra, ki da ne sprejema nobenih obiskov. Zato je bil vaš dopisnik tem bolj veselo presenečen, ko mu je to dni g. general Maister poslal vprašalno polo, nanašajočo se na sestavo zgodovine Maribora ob prevratu, ter obenem tudi povabilo na osebni razgovor. Temu vabilu se je dopisnik odzval v četrtak, dne 28. dop. Vstopivši v generalovo delavno sobo, je na svoje veselje g. generala našel duševno svežega in čilega, kakor je bil v onj kritični dobi, ko je šlo za poseto vrašanje Maribora. Tudi telesno se počuti g. general prav dobro. Ves dan je pokoncu in pridno pri delu, le v nogah čuti še posledice prestane težke bolezni. G. general je sprejel obisk v uniformi, tako da se je posetniku zdelo kakor da bi se bila povrnila najbolj kritična doba leta 1919. G. general piše sedaj zgodovino prevrata v Mariboru. V to svrhu razpošilja ošbam, ki so kakorkoli sodelovale ob prevratu, vprašalne pole s prošnjo, da odgovore na 30. v pol stavljenih vprašanj. Uvodoma pravi: »Prevratni čas v Mariboru in po vsem sloj. Stajeriju je tako važen osek slov. zgodovine, da ga moramo bodočnosti ohraniti. Sklenil sem zato izdati knjigo, ki bo verno pričala o takratnih dogodkih in jasno začrtala zasluge posamičnih sodelovalcev. Službenega gradiva imam precejšnje množino, počešam za gladko zgodovino še marsikaj, kar je brez dvoma znano sodelovalcem in sodobnikom. Vsa, naj si ho še tako malenkosten prispevek, bo dobro došel. Marsikomu bodo vrašanja priložila spomin na podrobnosti. Zato razpošiljam priložena vprašanja itd. Gospodu generalu želimo, da bi svoje veliko delo še v trdnem zdravju srečno dovršil.

— Silajen uspeh premiere »Carostrelca«. V četrtak dne 28. tm se je vršila premiera Weberjeve romantične opere »Carostrelca«. Premiera je bilo napnila do zadnjega kotička. V parterju je bila taka gneča, da so običajni oddih zunanji med odmorji v splošnem morali izostati, ker ven se je še prišlo z težavo, ampak nazaj je bilo skoro nemogoče. Premiero je posetilo tudi več Nemcev, ki so bili radovedni, ako je naše gledališče sposobno tudi za tako težko predstavo. Da so bili vsi navzoči zelo zadovoljni s celotnim uspehom, to je dokazovalo ponovno odobravanje in mestoma viharne ovacije, ko je nastopila najzibornejša moč v naši operi ka. Mitrovičeva, ki se je v svoji vlogi Agate to pot samo sebe prekosila. Tudi G. Skrivanič kot Maks je bil to pot dobro razpoložen in je v splošnem ugaal v petlu, zlasti pa se v predstavi sam. Pri tej priliki je prispel tudi G. Strajlar kot Gašpar prvič do večje vloge, pa tudi do večjega uspeha v svoji neahki nalogi. Imel je kar dve vloge. V zadnjem aktu je zamenjal nesrečnega Gašperja s puščavnikom, tako srečno, da bi ga bilo težko spoznati če ne bi bil razviden iz reportarja. Tudi ostale vloge Otokar G. Urvalek, Kuno G. Onvorov, Anica Vladimirova, Samijel G. Tepavec, Kiljan G. Urvalek so bile izbranih rokah. Še bolj kot petje je občinstvo fascinirala godba pod večjim dirigentstvom g. ravnatelja Mitroviča, ki je pri mariborskih razmerah res napravil čudež, da je sploh upal delo spraviti na oder. Tudi režija pod vodstvom G. Urvalke se je izborna postrečila. Upravi Narodnega gledališča iskreno čestitamo. — Ne nova nemška nego slovenska tiskarna. Celv v resnih slovenskih krogih se je trdilo, da se je Nemcem kljub slovenskim protestom postrečilo otvoriti novo tiskarno, le da so jo iz previknosti otvorili na Koroški cesti in ne na Aleksandrovi cesti kakor je bilo nameravano. Govorilo se je o skrivni pomoči prevoznih strojev in drugega materiala. Kakor smo ugotovili, je na vseh teh skrivnostnih govorcih le toliko resnice, da se na Koroški cesti le dni res otvorila nova tiskarna ampak tiskarna je slovenska last in sicer umetniške družbe »Ažbe«, ki le dni tidi že pričela s poslovanjem. Tiskarna prirejena za umetniško

reklamo in komercijelne tiskovine bo v kratkem kompletirana z najnovejšim strojem.

— Smrtna kosa. Umrl je g. Josip Zitterschlagger, trgovski sodrnik pri tvrdki F. M. Schmidt pred Skofijo. Pogreb bo v nedeljo ob 16 iz deželne bolnice. Blag mu spomin!

— Zena umorila svojega moža. V Orasacu pri Arangelovcu se je odigrala te dni krvava družinska tragedija. Zena seljaka Zivkote Nedica je ponoči prihitela na orožniško postajo in je jokaje hitela zatrjevati, da je bil njen mož v spanju od svojega brata živa umorjen in oropan. Orožniki so takoj uvedli preiskavo in so še takom noči odšli na stanovanje, ne da se tamočnjega brata, ki pa je mirno spal in sploh ni ničesar vedel o groznem dogodku. Sum je takoj padel na ženo umorjenega, ki je bila kakor tudi njegova hčerka aratirana. Ugotovljeno je, da sta žena in hčerka živeli zelo razkošno in so bili radi tega v družini na dnevnem redu hišni prepri. Mož je bil ubit s sekico in ima glavo popolnoma razbito.

— Mlad ubijalec. V Alibunar v Banatu se je 18 letni Zivko Kamenko v gostilni spri z več neznanici in je med pripirom potegnil nož s katerim je suval na vse strani in je tri mladenčice težko poškodoval. Stirdeserletni Romun Aron Barbu je skušal Kamenku izviti nož iz roke, pri čemur ga je pa slednji sunil s tako silo v prsa, da je obeljal mrtev. Morilec je nato pobežnil v Pančevo, kjer se je sam javil sodišču.

— Železniška nesreča pri Subotici. Na progi Subotica Vinkovci se je včeraj ob 5. jutraj dogodila zopet težka železniška nesreča. Šest vagonov tovornega vlaka št. 587, se je pri uvozu v postajo Šebsič odklopilo od vlaka in so ostali na progi, ne da bi to opazilo železniško osebje. Iz Subotice prihajajoči brzojavnik, ki je dobil znamenje za proso vožnjo se je s polno močjo zaletel v skupino teh voz, ki so skočili s tira in se razbili. Pri brzojavniku je bil precej poškodovan vagon s prtljago. Človeških žrtvi ni bilo. Strojvodja brzojavnika je bil poškodovan na levem očesu. Krivda na nesreči zadene vsakakor železniškega pripravnika Belo Poljakoviča.

— Grafologične ocene značaja velike važnosti za vsakega, izdeluje na strogo znanstveni podlagi Fran Voršič, Maribor, Slomškov trg 16. Vpošlje se: nepriljeno lastnorodno podpisano pismo (najmanj 20 vrstic) in Din 26, ozir. 51, ali Din 101 ev. znamke. Pojasnila daje tudi trafikla Sevar v Ljubljani, Selenburgova ulica.

— Da ne bo razočaranj vsled pojavljajočih se ponaredb opozorjamo cenjene gospodje, da pri nakupu zahtevajo le naše dobro znane in splošno priljubljene izdelke: vanilin sladkor in pečitvi prešček znamke »ADRIA«. Čuvajte se ponaredb!

— Nalenešje in najnoveše obleke se dobijo s a m o v Selenburgovi ulici št. 3 pri Grigar & Melad.

„Hotel Slon“, Ljubljana

Moderno preurejeno kopališče, restavracija in kavarna. Centralna kurjava!

Društvene vesti.

— Slančkov večer bo letos izredno bogat in zabaven na pekelcu v Kazini. Vse svoje moči in zmožnosti mu posvetijo, »Klub Primorka«, g. Krapež, godba in umetniki. Torej?

— Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani ima svoj VI. letni redni občni zbor dne 16. marca 1924 ob 8. jutraj v gostilni »Pri Ložariju« na sv. Jakoba trgu s sledečim dnevnim redom. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročila predsedstva, določitev članarine za prihodnjo poslovno dobo, volitev novega odbora in slučajnosti. Na občnem zboru poroča tudi tajnik Glavnega Saveza Pero Milošević iz Beograda. Odhor.

— Podružnica Jugoslovenske Matice na Jesenjak naznanja, da se vrši redni občni zbor v sredo dne 5. marca tl. ob pol 8. zvečer v risalnici Osnovne šole na Jesenjak.

— Napredna, politična in gospodarsko društvo za vodmatki okraj priredi v nedeljo, dne 2. mara veliko predustno veselico v prid društveni javni knjižnici, v gostilni Draček. Bohorčičeva ul. 9. Godba Dravske divizijske oblasti. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

— Splošnega ženskega društva sela je v ponedeljek 3. tm. ob 5. pop. v društvenih prostorih.

— »Mladost« izob. društvo napr. mladine za Trnovo priredi svoj predustni večer v nedeljo 2. marca ob 10. zvečer »pri Ivanecu«. Pred knjižnico 20. Spored: godba, petje, ples itd. V nedeljo torej vsi v Trnovu!

— Vsi zavedni Jesenčani se vabilo na občni zbor Podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v sredo dne 5. marca tl. ob 1/2 19. zvečer v risalnici Osnovne šole na Jesenjak.

— Klub esperantistov v Ljubljani vabi vse svoje člane in prijatelje na zabavni večer, ki ga priredi v ponedeljek dne 3. marca 1924 v hotelu »Tivolla« z bogatim sporedom in plesom. Začetek ob 20.

— Olenčevalno društvo v Rožni dolini priredi na pustni torek popolno velikumski pustni korzo po celi naselbini. Jezdeci, vozovi, najpestrejša maskarada vtila bo zemljanom nekaj ur zabavljenja valutnih razmer.

— Strojni in stavbni tehnik! Ustanovni občni zbor »Organizacije strojnih in stavbni tehnikov v Ljubljani« se vrši 15. marca t. l. v gostilni Turk, Streliška ulica 22, ob pol 20. uri.

Gospodarstvo.

OKROG B. ANC.

Kranjska industrijska družba je imela dne 28. februarja pod predstvom gosp. A. Fera svoj 54. redno glavno skupščino. Iz poročila upravnega odbora, ki ga je podal generalni ravatelj gospod Karel Noot, povzemamo, da je podjetje izdelalo v poslovni dobi 1922/23 27.272 ton martinskega jekla, kar znaša približno 40 odstotkov dosegljive polne proizvodnje tvorniških naprav v Jugoslaviji, napram 18.905 tonam v prejšnjem letu. Obratovanje tvornice, ki to proizvodnjo podelujejo, je bilo ves čas neovirano, tako da so še mogla izvršiti vsa dohajajoča naročila. V jeseni leta 1922. je nastopila na železnem trgu splošna prodajna kriza, ki je prisilila delati tu pa tam na zalogo. Kriza je trajala do spomladi leta 1923., ko se je v zvezi zasedbo Poruhurja menadoma pojavilo živahno povpraševanje iz Nemčije po valjani in vlečeni žici. Cene sirovina, polizdelkom in gotovim izdelkom so nekaj časa nato skokoma naraščale, zatem pa z isto naglico zopet padale ter se ustalile slednjič zlasti za gotove izdelke prav močno pod onimi cenami, ki so bile v veljavi v poprečnji ziml. Povpraševanje iz inozemstva je ponehalo, sosednje države s svojo večjo in močnejšo industrijo so se pričele ozirati po novih tržiščih za svoje odvisno proizvodnjo in našle so si jih v naši državi s tem, da so pričele odlašati blago pod ceno. Nezažadna carinska zaščita, mnogo manjša nego je bila v bivši avstro-ogrski monarhiji, je vzrok, da inozemska konkurenca z lahkoto k nam prodira in da smo izpostavljeni njenemu dumpingu, zlasti ker smo obdani od treh držav z močno razvito industrijo in z visoko zaščitno carino. Pri nas se nalagajo industriji vsak čas nova bremena, v njeno zaščito se pa malo kaj stori, tako da se ne more povzpeti od razsežnega dela, kar je tudi delavstvu le v škodo.

Tvornica elektrod na Dobravi je bila v minulem poslovnem letu ves čas v prav zadovoljivi meri zaposlena. — Elektrode so si pridobile dober sloves in se uporabljajo že skoraj v vseh evropskih državah. Tudi žičarna na Bistrici v R. na Koroškem je mogla vzdrževati neprekinjeno obratovanje navzile prodajni krizi, ki se je pojavila v Avstriji. Plavaji v Šklednu pri Trstu niso bili v obratu, pričakovati je pa, da

prične delo v Šklednu koncem marca v omejenem obsegu.

Bolniška blagajna v Sloveniji poslujoče bratovske skladišče izkazuje dne 31. decembra 1922 l. Din 291.041.36, provizijska blagajna bratovske skladišče istega dne pa Din 352.354.64 premoženja, pokojninski sklad nameštencev je imel dne 30. junija 1923 l. Din 171.303.10 imovine.

Čisti dobiček znaša Din 613.324.54 in je nekoliko nižji od onega v prejšnjem letu, kar so povzročile znatno višje pasivne obresti. Vseled premale delniške glavnice so dosegle te obresti visoko vsoto Din 3.386.370.36. Industrijsko delavnost ovira v veliki meri splošna pomanjkljivost denarja in kredita in pa izredno visoka obrestna mera.

Po poročilu in predlogu preglednikov je občni zbor soglasno odobril predložene letne račune in sklenil, da je plačati počenši s 15. marcem 1924 kot dividendo po 5.50 Din (11 odstotkov) na delnico.

***

»HRVATSKA ESK. BANKA«, ZAGREB. U središču ravateljstva »Hrv. Esk. Banke« u Zagrebu, održanoj 26. veljače o. g. zaključeno je, da se redovita glavna skupština za minulu poslovnu godinu održi dne 20. ožujka tek. god. u pet sati poslije podne u društvenim prostorijama. Glavnoj skupštini bit će predložena bilanca za godinu 1923., koja svršava sa čistim dobitkom od Din 20.578.410.80.

Iz poslovnoga izvještaja ravateljstva proizilazi, da je poslovanje u prošloj godini završeno sa vrlo povoljnim rezultatom. — Tokom 1923. dionička glavnica »Hrv. Eskomptne banke« povišena je u dva navrata od D 75.000.000 na Din 140.000.000 i to u maju 1923 na Din 100.000.000, a drugi put koncem decembra 1923 na Din 140.000.000, pošto je izvanredna glavna skupština, održana 6. decembra 1923., ovlastila ravateljstvo na povišenje dioničke glavnice do Din 200.000.000. Na dividendi pro 1923. participira glavnica od Din 100.000.000. Ulošci »Hrv. Eskomptne banke« na štednim knjižicama i u tekućim računima iznašaju D 284.631.844.01. Sveukupni promet je dosegao u god. 1923 iznos od Din 63.997.145.253.96, povećavši se prema predprošloj godini za Din 21.484.045.100.74.

Ravnateljstvo je zaključilo, da predloži glavnoj skupštini, da se za prošlu godinu počevši od 24. ožujka tek. godine plaća dividenda od Din 15 (ani Din 12.50) po dionici od Din 100 nom., dakle 15 posto, te da se redovitoj pričuвної zakladi doznači Din 620.000, izvanrednoj pričuвної zakladi Din 750.000, poreznoj pričuveni Din 500.000, zakladi Fr. Sverljuga Din 250.000, u dobrotvorne svrhe Din 250.000, a na novi račun da se prenese Din 1.926.655.50.

***

—g. Novosadska glavna borna 29. februara. Na produkti borz i notirajo: Pšenica bašak, 75-80 kg 2% v. vag. 335.50—340, banatska 75-80 kg, Zenta, 3 v. vag. 335 ab Klenak, 3%, dupl. kasa 3 in pol v. vag. 315; oves baški dupl. kasa 22 v. vag. 250—260, sremški 5 v. vag. 255, moka baza »os« v. vag. 512.50—525, štev. »2« 1 v. vag. 450, otrbi baški, Zombor, v. vag. 210. Tendence stalna.

—g. Vzorčni sejem za živino v Milanu. V Milanu se bo vršil od 12. do 27. aprila 1924 vzorčni sejem za konje, govedo, prešiče in ovce. Prospekti semlja so interesentom na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice.

—g. V. Vzorčni sejem v Milanu. V Milanu se bo vršil od 12. do 27. aprila V. vzorčni sejem. Italijanski generalni konzulat v Zagrebu posreduje pri prijavi naših industrištev, ki hočejo razstaviti svoje vzorce.

Borzna poročila.

— Zagreb, 1. marca. Danes borza ni poslovala. V prostem prometu notirajo: Curih 13.80—13.85, Pariz 3.35 bl., London 342—334, Milan 314.301. Dunaj 0.1130—0.1135, Praga 2.31 bl., Newyork 79—79.50 blago.

— Beograd, 1. marca. Današnja predborza: Praga 231.25 London 342.75. Milan 342.50. Newyork 79.75. Dunaj 0.11275, Zeneva 1379.50, Pariz 328.

INOZEMSKJE BORZE.

— Curih, 1. marca. Današnja borza. Pariz 23.95, London 24.825, Newyork 5.775, Bruselj 20.85, Dunaj 0.001845, Sofija 4.45, Praga 16.74, Budimpešta 0.012, Beograd 7.2825, Solun 9.85, Bukarešta 3.05.

— Trst, 1. marca. Današnja predborza: Beograd 29.15—29.25, London 99.90—100.10, Pariz 96.77, Newyork 23.20—23.30, Curih 400—404, Praga 67.25—67.75.

— Dunaj, 29. febr. Devize? Beograd 890—894, London 304.900—305.900, Milan 3054—3066, Newyork 70.955—71.185, Praga 2050—2061, Pariz 2987—3004, Curih 12.275—12.335. — Valute: dolar 70.860—71.260, dinar 883—898, lira 3050—3070, češke krome 2037—2053.

Najnovija poročila.

NARODNA SKUPŠČINA.

Kuluk v Sloveniji.

Proračun.

— Beograd, 1. marca. (Izv.) Današnja seja je bila otvorena ob 9.30. Zunanji in prometni minister sta zbornici predložila načrt zakona o sporazumu glede južne železnice s predlogom, da se ima zakonu priznati nužnost. Glasovanje o nužnosti se ni moglo vršiti, ker je bilo v zbornici premalo število poslancev. — Zbornici je predloženo tudi protokol o definitivni razmejitvi z Rumunijo.

Notranji minister Vujičić je za tem odgovarjal na vprašanje poslanca dr. Hohnjeca glede naredbe slovenskim županom da morajo sestaviti seznam vseh oseb, ki so po zakonu obvezane delati kuluk. Minister je izjavil, da je ta naredba izdal na podlagi zakona o kuluku in v smislu zadevnega pravilnika. Naredbe ne bo preklical, ki je zakonito utemeljena. Vztraja pri tem, da morajo župani izvršiti predpisana zakonita določila in bo proti upornim županom in občinam postopal z vso strogostjo po zakonu.

Med ministrom in posl. dr. Hohnjcem se je razvila živahna kontroverza. Dr. Hohnjec je končno, čeprav nezadovoljen z odgovorom, priznal, da so se nekateri župani upirali ministrov naredbi. Pozneje so se udali. Dr. Hohnjec je ponavljal svojo stereotipno: »Naša sranka je bila vedno in je vedno ostala na braniku za avtonomijo in avtonomne pravice občin.

Za tem se je nadaljevala specialna debata o proračunu vrhovne uprave. Govorili so posl. Husein Alić (musl.), posl. dr. Kumanudi (dem.), ki je proračun kritiziral s finančno tehnične stališča in končno posl. Reisner (dem.). Seja je bila 12.15 zaključena. Prihodnja v ponedeljek ob 9. dopoldne.

ITALIJSKI TISK O INDUSTRIJSKEM POSOJILU.

Ljubosumnost ital. kapitala.

— Rim, 1. marca. (Izv.) Včerajšnji »Messaggero« prinaša senzacionalno poročilo o pogajanjih jugoslovenske industrije za veliko industrijsko posojilo v Angliji. List poroča: Glasom informacije, ki smo jo prejeli iz verodostojnega vira, razpravljajo v Londonu o kolosalni finančni operaciji, ki naj služi razvitku jugoslovenske industrije. Gre za posojilo v višini 23 in pol milijonov funtov, kar znaša po današnjem kursu dve

milijardi in 350 milijonov italijanskih lir. — Obrestna mera posojila prvo leto bi bila 17%. Nato bi se prihodnja leta znižala postopno na 14%. Za garancijo naj služijo hipoteke jugoslovenskih tvornic. Amortizacija je določena na deset let, in sicer v polletnih zneskih od drugega leta dalje. Posojilo se sklene v pfundih, dolg jugoslovenskih industrij pa se računa v domači dinarski valuti po določenem kursu. To kolosalno operacijo pripravlja angleška skupina Rockefeller v družbi z Twith and Midland Bank v Londonu. Tej skupini se pridružuje tudi ena največjih holandskih bank. Pogajanja so pred zaključkom.

K tej informaciji pristavlja rimski list nastopni komentar: Ni treba besedi, da spoznamo dalekosečnost jugoslovenskega posojila. Že znesek posojila, ki predstavlja četrtino jugoslovenskega novčaničnega obtoka, dokazuje važnost operacije. Jugoslavija želi izrabiti svoja prirodna bogastva in razviti široko industrijo, da si na ta način zajamči gospodarsko neodvisnost. To stremjenje, ki je poleg gospodarskega značaja tudi politične važnosti, je treba motriti z največjo pazljivostjo zlasti z italijanske strani, ki išče za svojo industrijo naravne inhode. Vest o velikem jugoslovenskem posojilu zadržuje v polnem obsegu našo oceno jugoslovenskega gospodarstva in politike. Predno se posojilo realizira, potече dovolj časa, v katerem si italijanska zunanja trgovina lahko osvoji jugoslovensko tržišče. — Mlado jugoslovensko stremjenje se mora sprijazniti s prevladujočimi računi italijanske trgovinske politike, podajajoč istočasno koristne poglede italijanski obrambni politiki in industrijski obnovi.

ZMAGOVITO FEMINISTIČNO GIBANJE NA ANGLEŠKEM.

— London, 1. marca. (Izv.) Na sredi seli je poslanska zbornica v drugem črtanji sprejela zakon o razširitvi ženski volilni pravici z 288 proti 72 glasovom. Za volilno pravico so glasovali kompinski socialisti in konservativci. Zakon določa, da imajo enako volilno pravico kakor moški vse žene od 21 leta dalje, prejšnji zakon je določal samo volilno pravico v omejenem številu in za žene od 30 let dalje. Po tem zakonu bodo volilke v znatnem številu nadkrnjevale moške volilce. Kakor računajo, bo od 22.900.000 volilnih upravičencev nad 12.400.000 volilk. Feministke so priredile včeraj pred parlamentom impozantno manifestacijo. V sprejedu so nosile napise: »Zahtevamo volilno pravico za žene! Žena enakopravna z možem! Za vse enake pravice!

ODNOŠAJI VTIKANA DO ITALIJSKEGA KRALJA.

— Rim, 29. februarja. (Izv.) Za časa bolezni italijanskega kralja se je pančev XI. dnevno zanimal za kraljevo zdravje. Po daljšem času se je zgodilo, da je Vatikan oficijelno kazal zanimanje za suverenost Italije. Iz tega sklepajo, da pride v dolednem času vendarle do izmirjenja med Vatikanom in Kvirinalom.

ODPRAVA KALIFATA.

— Angora, 1. marca. (Izv.) Angorska narodna skupščina bo pretrgala interpelacijo, ki zahteva odpravo kalifata, ministrstva ver, teoloških šol in cerkvenih sodišč.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:

VALENTIN KOPITAR.

G. F. Jurasek
Ljubljana
Volfra ul. 12
Uplašujem ter poračunam
glasovirje in harmonije, Specijelno
strokovno in cenol.

Trboveljski premog
in d r v a dobavlja

Družba ILIRIJA
Ljubljana, Kralja Petra trg 8
Plačilo tudi na obroče.
Telefon 220 272

A. E. G. kinostroji

najnovije
konstrukcije
so nepreko-
sljivi! Zahte-
vajte ponud-
be od glavne-
ga zastopstva

ORIENT-FILM d. d., Subotica.
Zaloga majhnih motorjev in
prvovrstnih sodobno zani-
mivih filmov.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
množično svoje zaloge
določil ov in solnčni-
kov ter sprejemalnih
alič.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.
Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni
klepar. Instalacije vedovodov,
Naprava strolovodov. Kopiriska in klesane naprave
delovanje posod iz pločevine za
firnež, barvo, lak in med vsake
velikosti kakor tudi posod (Škatle)
za konzerve.

Zaklad
vsake dobre gospodinjice je mečeno in tepe
perilo, kar pa je edino mogoče, ako kupite
BELO PLATNO
v veletrgovini R. STERMECKI v CELJU,
kjer najdete veličansko zalogo in čudo-
vno nizke cene. Lastna manipulacija in
import. Trgovci enoge cene.
CENIK ZASTONJ.

**Damska konfekcija
in modni salon
TEODOR KUNC**
Ljubljana, Mestni trg 14
9931 (pod Trančo 2)

**Gradbeno podjetje
Arhitekt
V. Krainer & Ko.,
Jesenice.**
Stavbna vodstva:
LJUBLJANA DOMZALE
ZAGREB
Izvršuje privatne in indu-
strijske stavbe, proračune
načrte, cenitve, posebni od-
delek za arhitekturo 7721

VABILO
na
redni občni zbor
ki ga bo imela
Elektrarna Škofja Loka in okolica
d. d.
dne 23. marca ob 12. v me-
stalni dvorani v Škofji Loki,
Glavni trg št. 121.
DNEVNI RED:
1. Poročilo predsedništva.
2. Poročilo nadzornika. sveta
3. Odobritev bilance in račun-
skega zaključka in razdelitev di-
vidend.
4. Absolutni nadzorstvenemu
svetu.
5. Volitve nadzorstven. sveta.
Vsak delničar, ki se hoče ude-
ležiti občnega zbora, mora svoje
delnice ali bančna potrdila o de-
poniranih delnicah vložiti v dru-
žbeni pisarni (Škofja Loka, Srednji
trg št. 57) v 8 dneh do dve uri
pred občnim zborom. Pisarna je
odprta vsak delavnik od 8. do 12.
in od 14. do 18.
Na podlagi tega pologa se iz-
da delničarju legitimacija, ki se
glasi na ime ter navede število za-
loženih delnic in glasov, pripa-
dajočih delni.

V Škofji Loki, 2. marca 1924.
Predsedništvo.

**Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica**
Ivan Bricek, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvršitve točno, cene
zmerne. 2530

Proda se 68 smrek
in 134 hoj

pol ure od postaje LOG na vrhi-
niški železnici v ravlini. Drevesa
so zaznamovana. Polzve se pri
Janko Keršmanec, Berve
št. 51. Ponudbe se vnošlje na
naslov: Fran Tavčar, Breg
št. 8, Ljubljana. 1495

**Kupim vsako maslino
pristnega, čistega
brinjevega olja**
za tekočino dobavo ter plačam
Din 130 za 1 kg franko postaja
Rakek ali pošta Cerknica.
Odda se 200 kg krist. pristnega
cvetličnega MEDU po jako nizki
ceni. Manj ko 50 kg se ne raz-
pošilja.
M. Klavner,
destilacija Dolenja vas pri
Rakeku, pošta Cerknica.

**OTVORITEV
tiskarne „Ažbe“**
d. z o. z.
Maribor, Koroška cesta 39.
Obratovati je pričela nova tiskarna,
ki je nesrničarsko strogo trgo-
vsko podjetje ter se p. n. občinstvu
najbolje priporoča. Izvršuje po
najugodnejših cenah vsa trgovska
dela, bavi se specialno z umet-
niško trgovsko reklamo ter več-
barvnim tiskom.
Posebnosti: Krajovni in
umetniški razglednici.

**Išče se
upravitelj garaže**
(Garagemeister)
za popravo in urejevanje
tevnih avtomobilov
italijanski Fiat. Nastop
tako. Ponudbe z izpričevali
dosedanje prakse in pogoji
na: Primorske grad evno
dravstvo Kain, Balmacija

**Zepet velikianski film
v Kino Matica**
od 28. febr. do 2. marca t. l.
Beneški Fornaretto
Ljudska legenda iz preteklosti Beneške.
Predstave ob delavnikih ob 4.,
pol 6., 7., pol 9. V nedeljo ob
3., pol 5., 6., pol 8. in 9.

Na toaletni mizi vsake dame naj služi kot okrasek najboljša
in najstarejša originalna kolinska voda z
zaščitno znamko
Johann Maria Farina gegenüber dem Jülichs-Platz,
ki si je tekom enega stoletja pridobila in obdržala svoj svetovni sloves.
Dobiva se v vseh drogerijah in parfumerijah.
Zastopstvo za Slovenijo
v drogeriji „A D R I A“ Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

Jadranska banka a. d. Beograd
Dnevna glavnica: Din 60.000.000.— Rezerva: Din 32.515.000.—

Podružnice:
Bled, Celje, Cerknica, Dobruha, Ercevac, Jelša, Jesenice, Korbula, Rotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Amerikanski odlo.
Kasno za brzojane: JADRANSKA
Afilirani zavodi:
Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
Frank Sahser State Bank: Cortland Street 82, New-York City.
Banco Yugoslavo de Chile: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas,
Puerto Natales, Porvenir.

Zahvala.
Za premnoge izraze sožalja, došle nam
povodom smrti naše nepozabne
Marte Vrančič, roj. Orožen
za poklonjene krasne vence in za mnogo-
brojno spremstvo pri pogrebu izrekamo tem
potom naše najtoplejšo zahvalo.
V Ljubljani, dne 1. marca 1924.
Zahvala.

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjše
pa Din 5.—

Službe

Dober mizar
se sprejme — Ljubljana,
Karlovska cesta št. 4.
1572

Prodajalco
s trgovskim tetajem —
sprejme takoj — trdja
Kenda, Ljubljana. 1487

Gaterist
za polnoleten, prvo-
vrsten, samostojen, z naj-
boljimi spricjavali — se
takoj sprejme. Za samca
stanovanje. — Ljubljana,
Prule 8. 1505

Čvrst učenec
poštenih staršev se sprej-
me takoj v trgovino šla-
valnih strojev in koles.
— Ponudbe pod »Sloven-
skega Naroda«.

Učenka
z dežele se sprejme v
trgovino z mešanim bla-
gom. Hrana in stanova-
nje v hiši. — M. Pokovec,
Ribnica, Dolenjsko. 1566

Izprašana otroška
vrtnarica,
od 25 do 30 let stara, ki
govori hrvaško in nem-
ško, se sprejme k tri in
polletni deklici v Zem-
lju pri Beogradu. Nastop
takoj. — Naslov pove
uprava »Slov. Naroda«.

Trgovec,
soliden, samostojen, v
vseh strokah verizan, z
nekoliko premoženja, —
išče primerne službe kot
poslovodja. Gre tudi kot
sodiljoči tih družabnik
v tako podjetje. Imam
tudi veselje do potova-
nja; oziroma se samo na do-
bre trdke. Ponudbe pod
»Sloven. Naroda«.

Deklica,
še odrasla, solidna, po-
sešno redoljubna, ki ra-
zume kuhno navadne me-
šanske hrane in tudi
boljše sode čisto in lično
pospravljati, ki nadalje
razume opravljati vsa
hišna dela in je služila v
boljši hiši ter ima dobra
izpovedi — se išče za
majhno rodbino; mati in
sin. Plača po dogovoru.
— Ponudbe z zahtev
plače na Josip Bail, Kar-
lovac. 1531

Prodaj
se po ugodni ceni prodaj.
— Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«.

Prodaj leop črn
»Dobermann«
z rjavimi oznakami.
— Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 1533

Prodaj bas-čelo
z lokom — Janez Nadi-
žar, vas Bohinjska Bela
št. 75, Gorenjsko. 1509

Kefari I
Spice od sirkeve slame,
prve vrste, svaku količi-
nu prodaje — Tvorica
metala i kefa A. Rosner
i drugovi, Zagreb, Bakva
čeva ulica 4. 1567

Otomana,
dobro ohranjen šivalni
stroj, postelje, omare in
različne druge stvari —
radi selitve napredaj. —
Rosljeva cesta 31/III. 1560

Par lahkih koni
za 14.500 Din napredaj.
Hlev z remizom se odda v
najem. — Naslov pove
uprava »Slovenskega Na-
roda«. 1550

Več vagonov
gnojila
iz odnaskov, enakovred-
ni denarjem, gnojilo —
se po ceni prodaja v tovar-
ni za klet v Ljubljani. —
Oddaja se tudi na posre-
mevo voze. 1545

Orožje napredaj I
Stara bosanska orožja —
4 handžari, 5 pištol, 2
nožiči iz srebra, 2 no-
žiči iz črnega, 1 kamen-
jarski — napredaj za
20.000 Din. Naslov pove
uprava »Slovenskega Na-
roda«. 1369

Wanderer-avto,
tridesetletni, — modern
opremljen, se po ugodni
ceni prodaj. — Trdja
Henrik Kenda, Ljubljana.
1385

Štirisedežni avto
znamke Lamin & Klor-
ment, v najboljšem stan-
ju, se ceno prodaj. — Trdja
Josip Puh, Ljubljana,
Gradska ulica 22. 1016

Angleški »Singer«
šivalni stroj,
popolnoma nov, kabineta
na oprema, pet predalov
central Bohlin, ter nova
smoking-obleka za sred-
njo postavu — napredaj.
— Poizve se iz prijazno-
sti v trgovini Dečman,
Sv. Petra cesta 12. 1446

Nov stroj
za izdelovanje dvorez-
ne cementne strešne opeke
(Doppelziegel, System Gar-
nar) z rezervnim gor-
nim in dolnim delom in
600 kletnih modelov —
prodaj po zmerni ceni.
— Naslov pove uprava
»Slov. Naroda«. 1212

Dve kočiji,
dve dir. kason, par sred-
njetežnih konj in razno
konjsko vprego prodaj po
ugodni ceni trdja Brez-
nik & Fritsch, trgovina
z železnico, Ljubljana. —
Istotam se kupi po naj-
višjih dnevnih cenah sta-
ro modeno, baker, cink
in druge kovine. 1501

Prodaj dve fraka,
žaket in več oblek. —
Piller, Prečna ulica št. 4.
1475

Kur'm
Ribe
glavice in smudje ku-
puje ter plača po najvišji
ceni — E. Valda, Cako-
vec Telefon 59 in 3. 4. 1520

Prazne sode
strojne ali pa drugega
mineralnega olja kupim
vsako množino — Odon
Koutny, trgovina z oro-
žjem in tehničnimi po-
trebinjama, Ljubljana,
Aleksandrova cesta št. 7.
1228

Kupim i-vorjave
hlode, bele,
brezgraste, ne izpod 25
centimetrov debelosti in
ne izpod 2 metra dolgo-
sti, franco naložen vagon.
Prosim ponudbe za bla-
go, katero se lahko po-
gleda — na P. Higersner
ger, Celje. 1536

Bukove plohe
dimenzije 28, 38, 50, 60,
70, 80, 100, 2—5 m dolge,
18 cm debele, I. in II. vr-
ste, paralelno obžidane
— kupim proti takojšnji-
mu plačilu. — Ponudbe
z navodno ceno na upra-
vo »Slov. Naroda« pod
»Plohe/1544«. 1575

Stanovanja
Na stanovanje
se sprejmeta dva gospo-
da — Naslov pove upra-
va »Slov. Naroda«. 1575

Meblovano sobo
(lepo) išče mlad, miren
zakonski par v mestu za
takoj. — Ponudbe pod
»7/1544« na upravo »Slov.
Naroda«. 1575

Stanovanje
se išče za takoj ali naj-
kasneje do 1. maja v me-
stu ali priročno. — Pon-
udbe pod »Maj/1477« na
upravo »Slov. Naroda«. 1575

Stanovanje,
obstoječe iz treh sob,
kuhinje, kopalnice, sobe
za služkinjo, dvoh obla-
čilnih sob (Ankleidezim-
mer), dvoh vrtov in pri-
tiklin — se takoj odda.
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 1546

Dve solčni sobi,
prazni ali meblirani, s
soporošno kuhinjo — v
okrajni Tabor — išče s
1. aprilom oženjen sta-
rejši privatni uradnik
brez otrok. Naslov pove
uprava »Slovenskega Na-
roda«. 1325

Meblovana soba
se takoj odda. — Naslov
pove uprava »Slovenske-
ga Naroda«. 1547

Krasna soba,
velika, parketirana, tap-
etirana, velik balkon, elek-
trika, souporaba kopalni-
ce, blizu opere, se odda
pi s 1. aprilom t. l. kupcu
kompletne hrastove spal-
nice in diverzne opreme.
Ugodno za zakonec. Na-
jemnina zmerna. — Pon-
udbe pod »Direkten na-
jemnik/1478« na upravo
»Slov. Naroda«. 1547

Škole
Trgovina I
iščem trgovino na pro-
metnem kraju na deželi
v najem. — Ponudbe pod
»Iščem/1483« na upravo
»Slov. Naroda«. 1547

Skladšče,
veliko, suho, svetlo, z
manjšim lokalom za ni-
sarno v bližini dramske-
ga gledališča — se odda.
— Ponudbe pod »Sklad-
šče ali delavnica/1519« na
upravo »Slov. Naroda«. 1547

Leseno suho skladišče
s pisarno
(lepo), tik železniškega
tira in ceste, se prodaj.
— Pismene ponudbe pod
»Skldišče/1557« na upra-
vo »Slov. Naroda«. 1547

Nezrečnino
Skldišče
ali delavnica se išče za
takoj ali pozneje. — Pi-
smerne ponudbe pod »De-
lavnica/1558« na upravo
»Slovenskega Naroda«. 1547

Delavnico
v mestu iščem za takoj
ali pozneje. Za uslug
sem pripravil ponudbo
liti hišo sam na svoje
stroške. — Pismene po-
nudbe pod »Strokovnik/
1556« na upravo »Sloven-
skega Naroda«. 1547

Trgovska hiša
v Mariboru. — na zelo
ugodnem prostoru, na-
predaj — Pismene
ponudbe pod »A. S. S. S.
Maribor, Krakovska ulica
16 in pri lastniku Robert
Stihr, St. Pilten, Schlo-
sshofenstrasse Nr. 3,
Osterreich. 835

Trgovska hiša
z dobro vnaprejšno gosti-
lno, trgovino z mešanim
blagom in trafikom, kato-
tudi 4 orale zemlje in 8
orolov starega gozda se
radi selitve z vsemi kon-
vencijami in inventarjem
ceno prodaj. — Natančna
poinenila se izvede v tr-
govini R. Križnič, Leta-
tec. 1528

Gostilna,
dobrodošla, v sredini me-
sta, se radi boleznih prodaj
z vsem inventarjem in
stanovanjem — Josip
Božič, Zagreb, Pivarska
ulica 5. 1532

Realiteta posredovalnica
Josip Saje,
Ljubljana, Sv. Jakoba na-
brežje 29 — prodaja:
NJIVO V PREDMET-
JU, 11.000 m², letni pri-
delek 7000 kg deteljine;
STAVBE PRI DOL-
KOLOVORU; oboje
za vsako ceno.

**POSESTVO PRI LJUB-
LIANI**: Hiša, gospodar-
sko poslopje, vrt,
sodnosnik, štiri orale
nivoj in travnikov, dva
orala gozda. Cena 250
tisoč dinarjev;
**POSESTVO NA NO-
VOTRANJSKEM**: Hiša,
gospodarsko poslopje,
klet, hlev, 14 orolov
zemljišča, Din 300.000;
HISO z gostilno, inven-
tarjem, koncesijo — v
Ljubljani — za 250.000
dinarjev;
HISO, dvonadstropno, z
dvoriščem in trgov-
skim lokalom v Ljub-
ljani;
VIL v predmestju z
vrtom in prostim sta-
novanjem za 200.000

Dopisovanje
Ženitev I
Bogati inozemci in pre-
možni nemški gospodje
išče srečne žentive. Da-
mam, tudi brez premo-
ženja, da se disk. nem-
ška poizniti — Staher,
Berlin N. 113, Stolpi-
sche Strasse 48. 1230

Možitev I
Bogate inozemke in pre-
možne nemške dame
išče srečne možitve. Ge-
spodom, tudi brez pre-
moženja da se disk. nem-
ško poizniti. Avst. Sta-
her, Berlin N. 113, Stol-
pische Strasse 48. 1230

Znanja želi
Slovenec, 30 let star, v
svojo žentivo, a Sloven-
ko v starosti od 30 do 40
let. Katere bi veselilo se
možiti, naj si bo gos-
podin ali vdova, naj mi
píše in pošlje svojo sliko
pod šifro »Amer/anc
1548« na upravo »Sloven-
skega Naroda«. 1548

Razno
Najnovejši modeli
otroških vozičkov
in dvokoles — najceneje
pri »Tribuna«, tovarna
dvokoles in otroških vo-
zičkov, Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4. — Ce-
niki franco. — Sprej-
ma se tudi vsa ponra-
vila. 1490

Družabnika
z vlozo 50 do 100.000 Din
ali več in event z aktiv-
nim sodelovanjem — išče
stare vpeljane kovinar-
sko podjetje v svrhu raz-
širitve. — Doplil pod
»Solidnost/1573« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

Družabnika
iščem radi boleznih, kato-
ri bi lahko samostojno
vodil najmanj eno leto.
Pogodba triinpolletna. —
Glavni pogoj pošten zna-
čaj — Franja Dečman,
Ljubljana, Sv. Petra c. 12.
1442

Ponravila svilenih
klobukov, čopic
in slamenih po najno-
vejših oblikah — izvršuje
— Modni salon Strehlov
Mašre, Židovska ulica 3,
Ljubljana. 1383

Sorejmejo se
slamniki v moderno pre-
oblikovanje, beljenje in
barvanje. Popravila svil-
enih klobukov se izdeluje
jelo točno, lično ter po
nizki ceni. — J. Stember-
ger, Dunajska cesta 9,
Ljubljana. 1562

Družabnik
k zelo dobičkanosnemu
podjetju s kapitalom 50
tisoč dinarjev se sprej-
me. Prednost imajo ak-
tivno sodelujoči. Kapital
se obrestuje s 400 %. —
Ponudbe pod »Stalno
1563« na upravo »Sloven-
skega Naroda«. 1562

Bakrenie in
nitlanje delov
od dvokoles in avtomob-
ilov prevzame v hitro
izvrševje — G. Besednik
in drug, Ljubljana, Pre-
šernova ulica 5. 1527

Sadno drevje
najboljše vrste, vrtnice,
visoke in nizke, in plezale-
ke, maline, ribes, kosmi-
le, jagode, krasno cveto-
če v velikih vrstah, di-
vite etc. — oddaja Miha
Podlogar, drevničar in
vrtar, Dobrna pri Celju.
1521

Dvokolesa,
otroški vozički se sprej-
mejo v popolno poprav-
ilo za emailiranje in pon-
kiranje. — Istotam je ve-
lika zaloga pneumatike
za dvokolesa in otroške
vozičke — noceni. —
»Tribuna« F. B. L., Ljub-
ljana, Karlovska cesta 4.
— Tovarna dvokoles in
otroških vozičkov 1571

Znižane cene za
otroške vozičke,
ki se dobijo direktno v
domači tovarni otroških
vozičkov in dvokoles —
»TRIBUNA«, F. B. L.,
Ljubljana, Karlovska ce-
sta št. 4. — Istotam se
dobijo po nižnji ceni
nova dvokolesa, mali po-
možni motorčki, šivalni
stroji in pneumatika, ter
se sprejemajo v polno
popravilo za emailiranje
in ponikiranje dvokolesa,
otroški vozički, šivalni
in razni drugi stroji. — Pro-
daja se tudi na obroke.
1490

Vizitke
priporoča
Narodna tiskarna

Koverte
priporoča
Narodna tiskarna

Trapistovski sir Ia
v brezkonkurenčni kvali-
teti nudi v vsaki količini
po Din 31.90 za kilogram
— Trgovsko podjetje K.
Mahorič, Zagreb, Petro-
va ulica 35. 955

Trapistovski sir
po brezkonkurenčni cen-
nah — nudi Anton Ver-
bič, Ljubljana. — Za-
stopstvo za Kranjsko:
Industrija sira »Sanitas«
Vinkovci. 1418

Nova pošiljatev
ribjega olja,
zalameno pristnega, naj-
boljše norveške znamke,
dosnela — Lekarna Ba-
karčič, Karlovska cesta
št. 2 — Direktni import
iz Kristianije. 1232

Zidna oneka,
normalno in močno zna-
na, priznana kot najboljša
kakovost, se nudi vsa-
ko množino po dnevni
ceni — Zaloga na drob-
no: Opčerska cesta 18
— R. Smielowski, arhi-
tekt in mestni stavebnik,
posestnik opkekarne na
Viču. 13252

Prostovolna
javna dražba
pohištva in drugih
predmetov se vrši v
nedeljo 2. marca ob
9. dopoldne
na Zabjaku 3-II.

POZORI PEKARIJI
Diamant
tovarne Hauser in Sobot-
ka, Dunaj, Stadlan, pe-
karski sladni ekstrakt,
je najboljši pekarski
sredstvo ter prekaša vse
ostale dosedanje nadom-
estke. — Čuvajte se
služnih potvorb, naj bo
pravek ali tekočina! Za-
hitevajte samo originalni
»Diamant!« Glavno za-
stopstvo za Jugoslavijo:
Edvard Dužanec, Stross-
mayerjeva ulica št. 10,
Zagreb. 12961

Mali oglasi
v
Slov. Narodu
imajo
naiboljši uspeh!

Uziamstvo popravljeno
LOKOMOBILI
Lanz-Woll Grad. god. 1914—22
HP HP HP Novi
10—15 75—85 200—300 40—65 HP
15—20 80—100 300—400 50—80
20—25 90—120 400—500 70—100
25—30 100—130 500—600 100—140
30—40 120—170 600—800 120—170
40—50 130—180 800—1000 150—200
50—60 150—200 1000—1200 200—250
60—70 170—230 1200—1500 250—300

Prvorazredno generalno poprav-
ljeno, iskušani. Jednogi inje tvor-
ničko jamstvo. Potpuna montaža.
Pogledajte naše stalno skladišče

SIROVOULINI MOTORI
BENZIN MOTORI
PS od 5 do 50
Transmisije Potpuna montaža

BRACA FISCHER d. d., ZAGREB
Pantovčak 5

Klavirje
uglašuje in
popravlja
solidno
in točno
tet gre tudi na deželo.

Feliks Povše Ljubljana
Tržaška c. 43

Sparterija
za damske klobuke
plošča Din 25.—
KENDA Mostal try 17.

Aikadont
zobna pasta, ustna voda,
zobni prašek.

Dobl se povsod. — Glavna zaloga
drog. **A. KANC**, Ljubljana.

Lisnje kože in drugo kožuho
barva
v neprekosljivi dovršenosti

tovarna Jos. Reich
Poljanski nasip 4.

Peter Semko
I. inozemska barvarila,
krmarstvo in strojarstvo
Ljubljana, Krizevniška ulica 7.
Kupuje po najvišji ceni
kožo divjačin: lisic, kun,
dihajev, vider, zajcev itd.

Lepa hiša
pol ure od Ljubljane ob de-
želni cesti obstoječa iz 5 sob,
2 kuhinj in velike delavnice
pripravna za vsako obrt ali
skladšče se ugodno prodaj.
Kupuje se takoj na razpo-
lago. Natančnejša poizniti
daje **Ivan Vrbovec**, Drav-
lje 10, pri Ljubljani.

Reklamne pepelnike
za kavarne in gostilne
prodaji pod tovarniškimi cenami
»Oglasno d. d.« Zagreb, Mažuraničev trg 7.
Vzorec se pošlje proti poslatvi Din 15.—

Idem za Ameriku?
Kakv. sjašno uređenje za treća klasa načičete na
državnim brodovima Sjedinjenih Američkih Država
Bremen—New York ili odotvornoj ladi
»LEWATHAN«
o Southampton ili Cherbourg. Lepo, dobro provećeno
i udobno namećeno sobe sa dve, četiri i šest postelja,
velika društvena prostorija, neodmaćeno kajna, mnogo-
brojna kupatila. Usluga kao u prvij klas. Svako po-
podne i večer muzičko uživanje. Razgled — besplatno —
ilustrovani prospekti i raspored ladija.

UNITED STATES LINES
Beograd, Palata Beogradske Kraljeve, Preko Hotel Bristol;
Zagreb, Srednja Rava Hrvatskih Seljačkih Zadruga, Mihan-
ovića ulica, Prekoputa kolodvoru; Ljubljana, Brodarske
Zvezdinje Američkih Država, Dunajska cesta št. 29; Sarajevo,
Bosna Hrvatskih Seljačkih Zadruga, sa Bosna i Hercegovina,
Aleksandrova ulica 52; Sused, Banka na Pomoravlju.

Prvorazno 6000
pšenično moko
najboljše kakovosti iz naj-
lepše bačke pšenice nudi po
konkurenčnih cenah
Vinko Matičič,
valjani mlin — KRANJ.
Kupuje tudi vreče.

PREMOG
lep, črn, s 4500 kalorijami, pro-
daja iz svojega rudnika **Sloven-
ska premogokopna dru-
žba** z o. z. v Ljubljani, Wollova
ulica 11 — po Din 300 postaja
Ormož, Din 350 postaja Ljubljana
in Din 400 v Ljubljani na dom
dostavljeno za 1000 kg.

Velika zaloga klobukov in
slamnikov se dosti pri
Franč Cerar
družba z o. z., tovarna v Stodu,
pošta Domžale
Prevezmanje se tudi stari klobuki
in slameniki v popravilo pri Ko-
vačevič i Tršan v Ljubljani, Pre-
šernova ulica št. 5.
Sprejemanje v sredo.
Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4.

Osobje tv. F. M. Schmitt naznanja pre-
zlasno vest, da je njeza dobri tovaris
Josip Zitterschlager
mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb se vrši v nedeljo ob 4. uri popoldne iz
deželne bo nice.
Zaljubljenim staršem naše najiskrenejše sožalje!
V Ljubljani, 1. marca 1924.

Dražba.
Dne 8. marca 1924 ob 11. dopoldne vrši se pri okraj-
nem sodišču v Mariboru, soba št. 27, dražba zemljišča vl. št. 66 d. o.
Spodnja Selcina in vl. št. 87 d. o. Sllemen. Posedstvo meri okrog
10 orolov, cenjeno je na K 3.063.900. Najmanjši ponudek znaša
K 2.054.96. Posedstvo ima lepo enonadstropno hišo z milinom in
gospodarskim poslopjem tik ob Dravi, ima električno napeljavno ter
stalno vodno moč in mlin. Hiša je posebno sposobna za trgovino
z lesom, za tovarno rapirja ter sploh za vsake industrije.
Natančnejši podatki pri dr. Juvana, odvjetniku v Mariboru.

Naročajte Slovenski Narod!

SLAVENSKA BANKA D. D.
ZAGREB — podružnica: LJUBLJANA
Delniška glavica Din 50.000.000 — in rez. preko Din 12.500.000 —
PODRUŽNICE:
Beograd | Dubrovnik | Murska Sobota | Sombor
Bjelovar | Gornja Radgona | Novi Sad | Susak
Brod n. S. | Kranj | Osijek | Šibenik
Celle | Maribor | Sarajevo | Vršac
Wien
EKSPLOZITURE: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.
AGENCIJI: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.
AFILIJACIJI: Slovenska banka, Ljubljana, Jugoslavenska indu-
strijska banka d. d., Split
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Zaloga klavirjev in pianinov
 najboljših tovarov Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, Höpfl, Schweighofer, Original Stiglitz Ltd.
 Tudi na obroke.
 Jerica Hlad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilsbergova ulica številka 5.

Gleichenberški
 Ema in Konstantin vrelci
 proti
 GRIPI IN KATARJU

Ceno češko posteljno perje!
 1 kg sivga skubljenega perja Din 65.—; polbelega Din 80.—; belega Din 90.—; boljšega Din 100.— in Din 120.—; mehkega kot puh Din 150.— in Din 180.—; najboljša vrata Din 225.—. Pošilja prosto proti povzetju od Din 200.—. Višje prosijo poštne. Zamena in vrnitev dovoljena. Vzorci brezplačno. Dopolni le na Benedikt Sachsel, Lohoz št. 35 pri Plznu, Češka. Poštni paketi iz Češke v Jugoslavijo rabijo okoli 14 dni.

Ali je mogoče?
 CREPE DE CHINE m Din 105.—
 v vseh modnih barvah le pri
 A. Šinkovic nasl. K. Soss.
 Vzorci brezplačno!
 !! Zunanja naročila poštino-obratno !!

Josip Petelinc
 Ljubljana, Sv. Petra nasip 7 (ob vodi)
 blizu Prešernovega spomenika
 se priporoča za najcenejši nakup vseh potrebščin za krojačo, čevljarjo, sedlarjo, šiviljo, tolatnega blaga, pletenja, galanterije, najboljših šivalnih strojev
GRITZNER in ADLER
 posameznih delov za kolesa in za vse sisteme šivalnih strojev.

Prva slov. zid. zadruga v Ljubljani,
 registrirana zadruga z omejeno zavezo.
 Pisarna v Ljubljani, Tržaška cesta št. 2.
 Tehniško vodstvo po oblastveno avtoriziranim gradbenim inženjerju.
 Projektira in izvršuje vsa v stavbeno in inženjersko stroko spadajoča dela.
 Delo solidno. Cene konkurenčne.

Alfonz Breznik
 bivši učitelj Glasb. Matice in sodni izvedenec.
 Najstarejša in najsposobnejša tvrdka Jugoslavije.
 Ljubljana, Mestni trg 3 v lastni hiši poleg magistrata
 Zaloga in izposojalnica najboljših klavirjev, pianinov in harmonijev Steinway, Bösendorfer, Förster, Höpfl, Hofman, Original Stiglitz, Czapska etc. — Prodaja tudi na obroke — Ugodna zamena. — 10-letno jamstvo. — Popravila in uglaševanja najceneje. — Najbogatejša izbira violon, vseh ostalih instrumentov, muzikalij in strun engros detaili.

FERROLAT
Najboljše, najtrpežnejše žarnice
 Generalno zastopstvo:
Brown Boveri.

Inserirajte v „Slov. Narodu“

= Izreden užitek boš imel =

če si privoščiš rimsko čašo
starega ljutomerskega burgundca
 (letnik 1921)
 v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

„ALAT“ TRANSMISIJE

so čudovito po ceni in se rabijo najuspešnejše v vseh podjetjih. — Vse velikosti od 30 do 100 mm premera. Pošiljamo takoj iz skladišča in sicer: osi, stoječe ležaje, viseče ležaje, spojke, jermenice. Zahtevajte ponudbe, kakor tudi naš novi ilustrovani katalog

„ALAT“, tovarna strojev, ZAGREB
 Telefon 7-11. GAJEVA ULICA 59. Telefon 7-11.

„JUGOEKSIM“

Trgovska družba. Vekoslav Pele & dr.
 Eksport LJUBLJANA Import
 Glavno zastopstvo za Slovenijo in zaloga mlina „Union“ Osijek.
TRGOVINA

s specijalnim kolonijalnim, materialnim blagom, deževniki, poljskimi pridelki, lesom in lesnimi izdelki na debelo in drobno.

Mednarodni vzorčni velesejem v PRAGI

od 16. do 23. marca 1924.
 Najugodnejša prilika za nakup vsakovrstnega blaga, ki je razstavljeno v 17 skupinah. — Nad 2000 razstavljalcev
 - Izredno potovalne ugodnosti - 33% popusta na češkoslovaških železnicah, veljavno tudi za brzovlake. — Čehoslovaški vžum za polne liste popolnoma odprte, ker poset. legit. mocija nadomestuje istega.
 Poiznanja in legitimacije daje:
 Čehoslovaški konzulat Ljubljana, Breg 8. Aloma Company d. z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3.

**O KREM
 MILO
 J LAK
 A ŠAMPON
 PUDER**

Gospo gospodično.
Parfumerija OJA: Paris-Neully 5/5 Rue Angel.

Da bi Vas prepričali o izbornem delovanju OJA kozmetik, ki so znane po celem svetu kot odlične in popolnoma neškodljive za negovanje in lepoto, pošiljamo z vračunano poštino:

Za Din 60.—
 OJA krem za lice in roke,
 OJA milo terol za roke,
 OJA šampon za negovanje las,
 OJA štitil za sijaj nohtov,
 OJA štitil za ustnice, barvast
 OJA štitil za ustnice brez barven
OJA
A
Ali za Din 120.—
 prvih 6 kozmetik z dodatkom:
 OJA milo, velika doza,
 OJA garnitura za nohte
ali za Din 220.—
 gornjih 8 kozmetik z dodatkom:
 OJA-PIX OJA za negovanje las, OJA kolonjska voda
 OJAMOUR puder za lice, barva po želji
 Pošiljka se lahko kombinira na željo.

Dopise pošiljati na: Parfumerija OJA - A. D. Beograd.
 Iščejo se razprodajalci za vsa mesta Jugoslavije.

Vodjo

za reklamni oddelček pod ugodnimi pogoji
 išče industrijsko podjetje. Obširne ponudbe
 pod šifro „Vodja reklame“ na Marštan, Maribor.

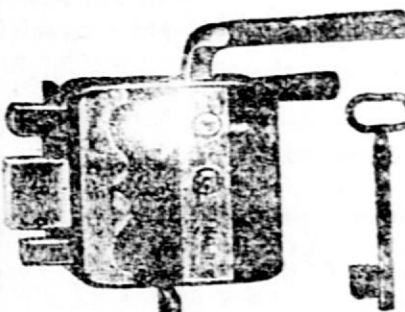
Stavbeno in pohištveno mizarstvo
Peter Bizjak, Ljubljana VII.

Amerikanske mize z rotolami iz suhega
 češnjavega lesa kakor tudi iz hrastovine
 vedno v zalogi.

„ELIN“

DRUŽBA ZA ELEKTR. INDUSTRIJO D. Z. O. Z.
 Gradi električne centrale in usprave. Velika zaloga motorjev in električnega materiala. Cene izredno nizke. Posrežba točna. Na željo posej inženirja brezplačno.
 LJUBLJANA, Dunajska cesta 1. — Tel. 88.
 MARIBOR, Vetrinjska ul. 11. — Tel. 239.

Trgovina z železnino
BREZNIK & FRITSCH, Ljubljana

priporoča po konkurenčnih cenah

vsakovrstno kuhinjsko posodo, tehnične, gospodinjske in gospodarske potrebščine, orodje, okove za pohištvo in stavbe ter različno drugo železninsko blago. Zaloga la dalmatinskega portland cementa in karbida.

Stroji za obdelavo lesa

prvorazredni nemški izdelki iz jugoslovanskega skladišča.

Polnojarmeniki, 350—1000 št. rine okvira. Stroji za sisanje (frezanje) Elektromotorji za istoimenski in raznoimenski tok. Univerzalne krožne žage. Trakovne žage od 350—1000 patent Welker komb. s trakovno širine obteka. Stroji za oblanje in ravnanje lesa. Stroji za sisanje (frezanje) in skoblanje (frezanje).

VSI STROJI TEKO PO KROGLICNIH LEZAJIH.

Najnižje cene! Udobni plačilni pogoji!
 Osnovano 1891. — Telefon 59555, 35434.

WELKER WERKE, Wien X., Lazemburgerstrasse 12.

Novosti v damskih klobukih

klobučevine in v vseh modnih barvah.

Najnižje cene! Največja izbira!

modni salon

Stuchly-Maške

Ljubljana, Zidovska ulica 3

Prodajam

vsled novo došlega blaga in povišanja dinarja
vse blago po zelo nizkih cenah.
 Sukno, hlačevina, plavine, oxforde in vse vrste belo blago najboljše kakovosti tu- in inozemskih tovarov.

Krojači poseben popust!

IVAN KOS

LJUBLJANA SSKA
 Sv. Petra cesta Celovška cesta 2

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

ustanovljena 1900

LJUBLJANA — DUNAJSKA CESTA (v lastni hiši)

PODRUZNICE:

Brezice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Delniška glavnica Din 50.000.000.—
 Skupne rezerve nad Din 10.000.000.—

Poštni ček. račun Ljubljana 10509
 Brzjav. naslov: Banka Ljubljana
 Tel. štev. 261, 413, 502, 503, 504

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela

tasto migljajoč, ta polček, poln sanosa, moči in elegancije, vreden Cellinija! »
 »Ha, angeli imajo terbušasti rebec z neokornimi f. zvočnicami, jaz pa imam Gvarnerijeve gosli.«
 Lucifer je iskal duše, ki bi ji izročili satanske gosli. Alibizzi se ni izkazal. Antoni Lolli iz Bergame je igral premehko. Ob njegovemu igranju so se ženska srca topila kot vosek. Za tem Francesco Geminiani. Njegovi trilerji so bili Luciferju premastni. Nekaj časa je zalezoval satan dušo Petra Locatellia, tudi ta mu ni bil po volji. Plezal je po goslih. In Giuseppe Tartini? Ta je spal med vema kapucinoma, ki sta mu odganjala hudiča. Nekaj let je prepustil Luciferju gosli. Petru Martini, ki je igral tako sladko, kot bi pil med iz satovja. To-

Ing. F. Stolica

Brezmotorno letalstvo.

Lanski uspehi na polju brezmotornih letal v Nemčiji so vzbudili pozornost vsega sveta. V mesecu avgustu so se vršili polti v Rohnu, blizu Fulde, ki so pokazali kaj vse se še lahko pričakuje v razvoju letanja človeka-piča po zraku. Da so se ravno Nemci intenzivno posvećali izpopolnjevanju in študiju na tem polju, je mnogo pripomogla versanska mirovna pogodba. Saji jim je ta uničila 15.540 vojaških aeroplanov in 26.000 letalskih motorjev ter omejevala zgradbo novih, posebno nad 60 konjskih sil močnih edinic. Kar ima danes Nemčija motornih letal so v službi osebne in poštne prometa; in to je s primerno prejšnjo številko bore malo.

Nemčiji so sledili v brezmotornem letalstvu Angličani. Francija in Amerika, ki imajo znameniti letalski uspehi, ker so Nemčijo znatno nadkrilile. Čujejo se tudi glasovi iz drugih dežel, tako iz Avstrije in tudi že iz Jugoslavije.

Opazovanje pičev je vzbujalo že zdavnaj radovednost, kako je mogoče, da pič lebdi, se dviga, plove ali polzi po zraku, ne da bi udarjal s peroti. Danes vemo, da omogočajo to sile, ki so v gibajočem, nemirnem zraku, in čitih histvo je bilo mogoče raziskati šele v novem času z občutljivimi in natančnimi aparati.

Ako izločimo poskuse prejšnjih časov v raziskovanju polznega in plovnega polta, ki so bili skoraj brezplodni, neletimo na Francoza Moullarda, ki je v letih 1860-80 prvi natančneje, na še zelo primitivni način preiskoval let. Izustil je trditve, da je plovni let odvisen od vetra, ter da je tudi človek v stanu s pomočjo primerne letala, brez vsake druge sile, dvigniti se v zrak. Poskusi z njegovim letalom ga niso spravili od zemlje. Premalo se je pozabil v opazovanju pičev in iz tega izhajajočih aerodinamičnih problemov.

Prvi, ki je postavil z aerodinamičnimi zakoni znanstveni temelji plovbi in polznosti po zraku, je bil Nemec inž. Otto Liliental. Njegova aerodinamika je bila podlaga ustvarjenju in razvoju letalstva v brezmotornosti. Leta 1896, star 48 let se je smrti ponesrečil pri padcu s svojim letalom. Prvi naslednik Lilientala je bil angleški mornariški inž. Percy Pichler, ki si je zgradil polzeče letalo. S škripcem je ga dvignil v višino, odkoder se je spustil po zraku zopet na zemljo. Ravni se je z mislijo spravil v letalo šbki motor. Prehitela ga je pa smrt na isti način kot njegovega prednika pri izpravljanju letalnih poskusov. Naslednik Pichlerja na kontinentu je bil Avstrijec R. Nimführ, ki je najprvo letel s polzečim letalom ponesrečenega Lilientala, pozneje z lastno konstruiranimi modeli. Istočasno so se tudi Amerikanci poročili letalstva ter se je letalo izpopolnilo pri njih mnogo hitreje kot drugod. Prva sta bila Otto Chanute in njegov asistent Herrine. Velik napredek sta dosegla Orville in Wilbur Wright s svojimi poskusi na dvokrilcu v letih 1901 in 1902. Leta 1903 sta pridržila v letalo šbki motor ter izvršili prvi, eno minuto trajajoč let z motornim letalom. (Zadnji svetovni rekord nepretrganega leta ima Amerika s 35 ur, 19 min.) Naslednje leto sta že letala v krogu, s čimer se je začela doba kratkoletnih, krmarijolihih motornih letal.

V Franciji so v letu dobili tudi naravno vezbal v letalstvu. Izpopolnili so za tako, da so postali prvaki na polju brezmotornega letalstva. Pozabili pa so na letalo, ki bi izrabljalo sile vetra in dosegali efekte v hitrosti, zmoglosti, nosilnosti itd. z vendar vedno močnejših motorjev. Kar je bil pri

da niti on, niti Pugnani nista bila izbrana za satanske gosli.

Drugi je bil izbran, da igra poloče strasti, brezupna poželena, sence usode, nočne strahove podliti duši, tragične obračune grešne srce, bolesti in zavisti padlih duši in neizogibno usodo prislojen od rojenca.

40 let po Gvarnerijevi smrti je izročil Lucifer gosli Nikolu Paganiniju. Sv. Boštjan, najljubši zaščitnik Terezije Paganini, ji je obljubil, da bo njen sin Nikolo prvi umetnik na goslih, in da bo med njim in drugim umetniki tako velika razlika, kot med Genuo in Rimom. Radi te obljube so se zavistneži masčevali nad njim, za izročali iz platna in ga vkrnili v okvir.

M. Mašič, goslar.

katerim dosežejo večji letalni efekt. Za letalca imajo sedež ali pa trup, podobno onemu piča. Nekaki prilikavci te skupine so polzniki z viselim letalcem. So to najcenejša in najlažja letala, s katerimi se letalec hoče zaleteti in instinktivno s pregibanjem telesa krmari.

Plovniki se razločujejo od prejšnjih v tem, da so bolj slični pičim perotim, to je, da imajo elastična krila, več ali manj

ptičje oblike, da krmarijo s krili itd. ter skušajo čim bolj izrabiti zračno turbulenco za let. Ta letala se morajo seveda še v marsičem izpopolniti. Padajo seveda počasneje kot ona iz prve skupine; iz iste višinske razlike odleteli plovnik se drži dalje časa v zraku, prileti tudi svoje izhodišče za stotine metrov itd. Razumljivo, ker izrablja energijo vetra.

(Konec prihodnjič.)

To in ono.

SOLNČNI ŽARKI MESTO PREMOGA.

Berlinski vseučiliški prof. Adolf Markuse je predaval koncem lanskega leta o važnem problemu, kako naj bi solnčni žarki izpodrinili in nadomestili premog. V naslednjem hočemo na kratko reproducirati njegova izvajanja.

Po pravici se imenuje 20. stoletje stoletje zrakoplovstva, toda navzlic napredovanju ideje, kako bi človeštvo osvojilo zračni ocean, je še eno, mnogo važnejše vprašanje, ki čaka odgovora. To vprašanje je: s kakšnimi naravnimi sredstvi in silami bomo nadomestili premog. Bogače zalogo premoga, ki se zdaj še nahajajo v nedrhi naše zemlje, bodo prej ali slej izčrpane in človeštvo tedaj obstane pred alternativno — ali iskati novih sredstev za proizvajanje toplote in energije, ki jo potrebuje v svojem življenju kakor zrak, ali pa pustiti, da se ustavi ves gospodarski in industrijski mehanizem ter pogine tudi samo. To vprašanje je tehnika že postavila na dnevni red in v zvezi s tem vidimo, kako ljudje v zadnjem času izkoriščajo vodno silo ali takozvani beli premog. Toda tudi to ne zadostuje. V sedanjih dobah je potrebno na vsem svetu v tehnične svrhe okrog 200 milijonov konjskih sil. Od teh dobivamo samo 10% potom izkorščanja vodnih sil, ostalih 90% pa nam daje premog. Iz tega sledi, da bo treba poiskati način za izkorščanje drugih kemičnih in zemeljskih sil, ki bi nam nadomestili energijo, ki nam jo je dajal doslej premog. Te sile so: solnčni žarki, vetrovi, dež in atmosferska elektrika.

Prvo mesto zavzema med temi silami brez dvoma sonce, ono nebesno telo, ki tvori središče našega sistema in čigar močni žarki vsebujejo neizčrpne zaklade energije ter dajejo življenje vsemu, kar je na zemlji. Samo na ekvatorju izhlapjevala solnčni žarki toliko vode (okrog 700 milijonov m³) da bi tvorila ogromen ocean, globok 66 metrov in večji kot vsa Evropa. To ogromno in skoraj neizčrpno kozmično silo solnčnih žarkov, ki se daje človeku brezplačno v roke, je treba v bodoče racionalno izkorščati. Nadomestitev premoga s solnčnimi žarki je zlasti prikladna v tropičnih in toplejših krajih, ki imajo trajno vroče podnebje. V drugih krajih, izveniš seveda ledeno cono, pa bi se izkorščala ta energija samo po leti.

Ideja, da se v uporabi solnčni žarki v tehnične namene, ni nove, toda doslej ni rodila praktičnih rezultatov. Vse dosedanje naprave so imele zelo važen nedostatek, namreč da zbrani solnčni žarki niso mogli segreti vode tako, da bi močno izhlapevala, kar je potrebno za večjo energijo. Profesor Markuse pa je izumel nov aparat, ki pomeni velik napredek. Ta aparat ima prednost pred vsemi dosedanjimi v tem smislu, da lahko zbere zadostno množico solnčnih žarkov. S tem je glavna ovira odstranjena. V osnovi njegove iznajdbe je čisto nova tehnična ideja, ki omogoči izkorščanje vseh solnčnih žarkov. Naprava je zelo enostavna: Leč podobno ogledalo v premeru enega metra se postavi na primerno široko cev. Blizu gorističa se nahaja 10 mm debela kovinska krogla, čije površine je pobarvana s posebno barvo. Krogla je vložena v kovinsko posodo, napolnjeno z nekim posebnim oljem. Zraven tega aparata se postavi posoda za vodo, ki je spojena z aparatom potom cevi. Solnčne luči se vjemajo v ogledalo in prihajajo pri gorističu v odprti krogli. Žarki, ki vsebujejo mnogo toplote, ne morejo več iz krogel, temveč ostanejo v njej, kjer jih absorbira pobarvana površina. Na ta način se krogla tako močno razgreje, da s svoje strani razgreje olje do 300°. To razgreto olje teče potem po cevi v posodo, segreva vodo in proizvajajo potrebno paro. Ker olje stalno kroži po cevi, se temperatura vode stalno povišuje. Ta aparat služi ne samo za produciranje pare v industrijske in svetlobne namene, nego tudi za kurjavo, za segrevanje vode itd. Aparat ima posebno napravo, da je neprestano obrnjen proti soncu.

Za praktično uporabo novega aparata sta potrebna dva faktorja: 1.) da solnčna toplota, ki je na razpolago, zadostuje za pridobivanje potrebne energije in 2.) da se stroški za aparat lahko rentirajo. Pri racionalni uporabi aparata je tema dvema zahtevama ustrezno. Najnovičje kalometrične izmenjave so dognale, da se dobi na 1 m² segrete površine v 1 sekundi 1.5 konjske sile. Glede rentiranja pa lahko rečemo, da so stroški za aparat kriti v 1-2 letih. Če oddelimo stroške za kurjavo, uslužbenca itd., ki so v tem slučaju nepotrebnosti, če bo nov solnčni stroj rodil zaželjeno uspehe, stojimo pred novo dobo v razvoju tehnike.

TO ZNA SAMO SVABA.

Bosanski regiment. Visoki lačni momci so začeli godrnjati radi slabe kruha. V komis so začeli mešati žaganje! Nkega dne je k polkovniku prispelo dolgočavno monotonno poročilo višje komande, zakaj sedaj devile med moko tudi žaganje. Zdravnik in kemik so baje pozdravili dobro in redilno učinkovitost žaganja med komisom. Ukaz je bil, da se mora močvijo poljudno poslati kemikostajloška važnost te mešanice za prehrano človeškega telesa.

Polkovnik si je belil glavo, kako naj bi to višje obljubilo pojasnjeval na priprati, razumen način bosanski momcem... Videl je, da nima med višjimi za to sposob-

nega inteligenta. Težkih korakov je stopical po sobi... Spomnijo ga podložniki na bistroumnega Matevža... Zadrege je bila in poklicali so Matevža, ki je sedel v kantini pri sladkem vinu. Poklicali so ga... Na dvorišču so zbrali momce... Poveljnik je ukazal Matevžu, da mora točno, priporočeno in na možu umljiv način pojasniti obljubo višje komande. Dobro! Rečeno, storjeno!

Matevž je stopil k prvemu, zelo velikemu momcu ter začel:

»Čuj brate! Zar je mogoče, da pravi človek iz trave mleko?«

Odgovor je bil:

»Ne, gospodine poručniče!«

»Čuj! Zar je mogoče, da krava pravi iz trave mleko?«

»Možduče, gospodine!...«

»Dalje! Zar je mogoče, da koza pravi iz trave mleko?«

»Bogme, možduče, gospodine! Je strumno odvrnil visoki momak.

»Čuj, momče! Šta ti velja? Zar je mogoče iz drvečine praviti kruh?«

»Ne, gospodine poručniče! Je drugi momak odvrnil krepko na Matevžovo vprašanje.

»Nije istina! To zna Švaba! Tako ti ja velim! Ali si razumeš?«... Je resno in skraj zapovediše izgovoril naš Matevž ter svečeno nadaljeval:

»Iz žaganja nečel kruh razumejo samo naši nemški pokli!...«

Intimna voljska kronika je pozneje hvaljevredno omenjala kako je Matevž rešil položaj okornega polkovnika. Zato ni bil predlagan v odklikovanje, pač pa so ga poglali za nekaj dni v sobni arest. Močvijo je bil potem ves čas prepevalo pesem »To zna samo Švaba!« in to vselej, kadar je prejemalo skope porcije slabega komisa...

***

O. S. Marden:

KDO IMA LEPO BODOČNOST.

(Pripredil dr. F. S.)

1.) Tisti, ki znižajo težave vedno na najnižji mero.

2.) Mladost, ki se posveča neomajnim ciljem.

3.) Delavec, ki polaga v svoje stremjenje silo namesto slabosti.

4.) Mož ali žena, ki delata v plemenite namene.

5.) Delavec, ki si prizadeva, da bi prišel stvari do dna.

6.) Mož, ki zaupa težkemu delu in se zanaša raje na sebe kakor na srečo.

7.) Mož, ki nikdar ne izgubi iz oči svojega cilja pa naj se mu stavi na pot kakršnekoli težave.

8.) Tisti, ki preleva trnje svojega položaja z mislijo ravno tako dobro, kakor rože.

9.) Mož, ki more opravljati svoje delo s silo in temeljitostjo, a ne samo sanjati o njem.

10.) Tisti, ki je premagal strah in čigar vera v Boga in zaupanje do samega sebe se nikoli ne omaja.

11.) Mož ali žena, ki imata visoke ideje, sta pa pripravljeni odprinašati tudi žrtve, da bi živela v soglasju z njimi.

12.) Uslužbenec, ki ne meri vrednosti in množice svojega dela po novih svoje plače.

13.) Tisti, ki pričakuje od sebe velikih stvari in ne šteti na trudu pri stremljenju, da bi svoje pričakovanje uresničil.

14.) Pogumni borilci, ki postavljajo pogumno odločnost in silo volje proti svojemu tlačitelju, pa nja bo to kdoorkoli.

15.) Delavec, ki vidi v vsem, karkoli opravlja, priložnost, da bi bil točen, hitri, prijazen, uljuden, plemenit in resničen.

16.) Mož, ki ne dvomi o svojem uspehu, mora-li si delati pot čez ovire, enako če se razteza pot v ravnini pred njim.

17.) Mož ali žena, ki nikdar ne popuščata, ki vpirata vedno svoje oči proti soncu, ki mislita in živita edino v pričakovanju uspeha.

18.) Vsak mož, žena ali otrok; ne smejo pa iskati lepe bodočnosti izven sebe, tukaj ali tam, ali kjerkoli ter si domnevati, da je bodočnost odvisna od te ali one okolnosti. Ne! V njihovi lastni notranjosti počiva možnost velikega uspeha. Vzbudi jo!

SVOBODA V ZRAKU.

Sodnik v Minnesotti John Michael je izrekel pred dnevi razsodbo v prilog zračne plovbe vsled prižobe, katere je bila podana sodišču na neki zrakoplovni incident. Neki posestnik v Sv. Pavlu je tožil neko zrakoplovno družbo za odškodnino, ker mu je zrakoplov te družbe, ki je padel na njegovo zemljišče, napravil znatno škodo. Mož je zahteval pošteno odškodnino, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami je skupna dedščina za vse rodove in njegova narava, zraven pa je prosil sodišče, da naj izda odlok, s katerim se prepoveduje zračna vožnja nad njegovim posestvom, ravnočest se po starem reku »Cujus est solum, ejus est usque ad coelum« (Kogar je zemlja, tega je do neba). Sodnik je zavrgel poslednjo zahtevo tožitelja in je izdal razsodbo, v kateri izjavi: »Zrak nad nami